

Vaja Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. október 29-én megtartott nyílt ülésének jegyzőkönyvéből:

K I V O N A T

Vaja Város Önkormányzat
Képviselő-testületének
321/2025. (X.29.)
határozata

Vaja Tavirózsa Óvoda pedagógiai program /2025./ megtárgyalása

A Képviselő-testület:

Elfogadja a Vaja Tavirózsa Óvoda 2025. évi pedagógiai programját.

Határidő: folyamatos

Felelős: Bazola Gyuláné igazgató

K m f .

/:Tisza Sándor Rajmund:/
polgármester

/:Tisza Erika:/
jegyző

Vaja Tavirózsa Óvoda

Pedagógiai program

2025.

OM:033245

TARTALOMJEGYZÉK

I.	AZ ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE	1.
II.	AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI	2.
1.	Tavirózsa Óvoda – A mi Óvodánk	3.
2.	Tárgyi feltételek	5.
3.	A program megvalósításának személyi feltételei	7.
III.	PROGRAMUNK KÜLDETÉSE-FILOZÓFIÁJA	8.
IV.	KAPCSOLATTARTÁSIFORMÁK	12.
V.	GYERMEKKÉP – ÓVODAKÉP	15.
VI.	A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE	19.
1.	Programunk ajánlott napirendje, hetirendje	19.
2.	Az óvodai nevelés általános feltételei	21.
a)	Az egészséges életmód alakítása	21.
b)	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	29.
c)	Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	32.
VII.	AZ ÓVODAI ÉLET KÜLÖNBÖZŐ TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS SZINTEREI	35.
1.	Játék	35.
2.	Külső világ tevékeny megismerése	37.
a)	Környezeti nevelés	38.
	Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei	43.
b)	Matematikai tartalmú tapasztalatok	45.
3.	Mindennapos mozgás	48.
4.	Ének, zene, népi játék, tánc	51.
5.	Verselés, mesélés (dramatizálás, bábozás)	55.
6.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	59.
7.	Munka jellegű tevékenységek	63.
8.	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	65.
VIII.	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	68.

Vaja Tavirózsa Óvoda

IX. A GYERMEKI MÉRÉS-ÉRTÉKELÉS MŰKÖDÉSE A GYAKORLATBAN	70.
X. INTEGRÁCIÓ A SAJÁTOSSÁG MEGŐRZÉSÉVEL, KÜLÖNBÖZŐSÉGEKHEZ VALÓ ALAKMAZKODÁSSAL	71.
1. Tehetséges gyermek	71.
2. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek óvodában nevelés	73.
3. A sajátos nevelési igényű gyermek befogadása és fejlesztése	73.
XI. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	82.
XII. PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI	84.
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	85.

I. AZ ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény
- A Kormány 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 20/2012. (VII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2015. (VI.19.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet módosításáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012.(XII.12.) EMMI- rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai
 - szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről.
- 1993.évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról.
- 15/2013.(II.26.) EMMI – rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.
- 51/1997.(XII.18.) NM - rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról.
- A Vaja Tavirózsa Óvoda hatályos Alapító Okirata

Vaja Tavirózsa Óvoda

II. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Az intézmény hivatalos elnevezése: Vaja Tavirózsa Óvoda

Az intézmény címe és elérhetősége:

Székhelye: 4562 Vaja
Damjanich u. 50-52.

E-mail: tavirozsaovoda@gmail.com

Web: www.tavirozsaovoda.hu

Telefon: 44-385-109

Az óvoda fenntartója, címe: Vaja Város Önkormányzat
4562 Vaja Damjanich u.71.

Telefon: 44-584-017

E-mail: vajapol@freemail.hu

Az óvoda, alapító okiratának a száma: 15-TNY-74-4/2012-659664

A pedagógiai program alkotója: az intézmény Nevelőtestülete

Jóváhagyta: Bazola Gyuláné igazgató

Vaja Város Önkormányzatának Képviselő Testülete

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik, a hitre nevelés a törvényi előírásoknak megfelelően - évente a szülői igényekre alapozva – biztosított.

II.1. Tavirózsa Óvoda - A mi óvodánk

Intézményünk a város egyetlen óvodája, 6 csoporttal látjuk el a Vaja város területén élő családok óvodáskorú gyermekeinek intézményi nevelését. Férőhelyünk maximális kihasználtságára törekedve, körzeten kívül élő gyermekeket is tudunk fogadni.

Az óvoda bemutatása

Vaja kb.: 3500 fő lakosú város Szabolcs- Szatmár- Bereg vármegyében. A lakosok egy része mezőgazdasági tevékenységet folytat, illetve a településen működő üzemekben dolgozik. Kevés a munkanélküli. Önkormányzatunk közmunka programja sok embernek ad munkát. Városunkban gyümölcsfeldolgozó üzem, csigaüzem, fémcsomagoló üzem van. A nyírbátori és mátészalkai cégek sok család megélhetését biztosítják.

Városunk intézményei:

- Molnár Mátyás Általános Iskola
- Vaja Tavirózsa Óvoda
- Tulipán Bölcsőde
- Orvosi rendelők, Védőnői szolgálat
- Fogászat
- Gyógyszertár
- Polgármesteri Hivatal
- Vajai Művelődési Ház és Könyvtár
- Egyesített Szociális Intézmények
- Tájház
- Magyar Nemzeti Múzeum Vay Ádám Múzeális Gyűjteménye
- Idősek Otthona
- Remény Családok Átmeneti Otthona

Történelmi áttekintés:

- 1952 óta működik óvoda Vaján
- 1964-ben 2 csoportos óvoda kezdte meg működését.
- 1974-ben 4 csoportossá bővült.
- 1974-ben 5 csoportos lett.
- 1987 szeptemberétől új átalakított épületbe költözött az óvoda 6 csoporttal.
- 1995-től az óvoda 7 csoporttal működött, ugyanis a régi óvodában 2 csoport elhelyezésére került sor, a központi óvodában 5 csoport kapott helyet és ki tudtunk alakítani egy tornaszobát is.
- 1999. szeptembertől egy csoport megszüntetéséről döntött a Képviselőtestület, mivel a régi óvodai épületét értékesítette.
- 2001. szeptember 01-től, a korábbi Könyvtár épület átalakításával ismét 7 csoportra bővült óvodánk.
- 2007. augusztus 20-án került sor az új óvoda átadására. Saját főzőkonyhával rendelkezik. Minden tekintetben megfelel az EU elvárásoknak.
- 2022. épület külső felújítása, fűtőkorszerűsítés és napkollektor felszerelése
- 2024. főzőkonyhánk megszűnése, az étkeztetést külső beszállító látja el

A csoportok szervezésénél a homogén csoportok kialakítására törekszünk, de nem zárkozunk el, szükség esetén a vegyes csoport létrehozásától sem.

A 150 fős óvodánk férőhelyét a megengedhető 20%-kal meg kellett emelnünk, így jelenleg 180 férőhelyes 6 csoporttal működünk.

Az óvoda udvara hat részre osztott udvarrészsel rendelkezik a területi adottságnak megfelelően örökzölddel kerített a zaj, illetve levegőszennyezés felfogására. Minden udvarrészen kellemes, árnyékos helyen játszhatnak a gyerekek.

A teraszos kivitelezésű épületünk kellemes színtere a szabadtéri mozgásoknak, a szabad játéknak, rossz idő esetén alkalmas a gyermekek levegőztetésére.

A játszóudvar füvesített, árnyas fákkal, minősített szabványnak megfelelő fajátékokkal felszerelt. Csúszdák, hinták, csoportoknak megfelelő számú homokozó szolgálja a gyermekek szabadtéri játéktevékenységének fejlődését.

Vaja Tavírózsa Óvoda

A csoportonként kialakított térkövezett rész a közlekedési játék színtere. Az udvari kiskertek, a pályázat útján kialakított óvodakertünk és a benne kialakított komposztáló, valamint az óvoda parkolója előtt, és az aulában elhelyezett szelektív hulladékgyűjtő kukák a környezettudatos magatartás formálását segítik elő.

Az épület rendelkezik két fejlesztő szobával, itt történnek az egyéni fejlesztések, terápiák.

Az intézményi infrastruktúra ellátottsága megfelelő, rendelkezik informatikai eszközrendszerrel, melynek fejlesztése szükségzerű, az internetes hozzáférés megoldott, ez az intézmények közötti kapcsolattartás egyik formája.

Az intézmény az IKT-eszközöket rendszeresen alkalmazza a nevelő/tanító munkájában, az eszközök kihasználtsága, alkalmazásuk nyomon követhető, folyamatos fejlődésre itt is szükség van.

Az intézményre jellemző, hogy az anyagi erőforráshoz mérten folyamatos a játékállomány korszerűsítése, fejlesztése, a természetes környezetbarát eszközök beszerzése, az udvarok felszereltségének javítása, a baleseti források kiküszöbölése.

II.2.Tárgyi feltételek

A 2007. augusztus 20-án átadott új, korszerű 1600m² alapterületű óvoda minden tekintetben megfelel az elvárásoknak. 6 csoportszoba, 6 öltöző, 6 mosdó áll a gyermekek rendelkezésére. A tornaterem 156m² alapterülete lehetővé teszi a gyermekek mozgásigényének kielégítését, a mozgásfejlesztést korszerű tornaszerek, eszközök szolgálják, folyamatos bővítésükre törekszünk.

Logopédiai szoba, fejlesztő szoba, elkülönítők is rendelkezésre állnak. A csoportszobák tagasak, a bútorzat, a kiegészítő kellékek jó minőségűek, esztétikusak.

A játékeszközök változatosak, mennyiségük és minőségük is jól szolgálják a hatékony nevelő – oktató munka színvonalas megvalósítását. Minden csoportban megtalálhatóak a saját készítésű játékok, kiegészítők, amit a dolgozók folyamatosan frissítenek.

A tágas udvaron minden csoport külön hellyel rendelkezik. Az udvari játékeszközök jól szolgálják a mozgásfejlesztést.

Vaja Tavírózsa Óvoda

Az óvodai dolgozók részére biztosított a külön öltöző, zuhanyzó. Nevelői szoba, könyvtár is van, ahol az óvodapedagógusok felkészülhetnek a pedagógiai munkára, valamint a megbeszéléseket, minősítési eljárásokat, szakmai fórumoknak, munkaközösségi, Szülői Közösség megbeszéléseinek színtere.

Alapvető audio – vizuális eszközökkel rendelkezünk, a nevelő-oktató munkát megkönnyíti csoportonként egy-egy laptop, valamint szintenként egy projektor, internet használatára is lehetőség van.

Óvodánk – a program céljához rendelt – eszközrendszere

Eszközellátásunkat évek óta tudatosan fejlesztjük két irányból, nem csak költségvetésből, hanem óvodánk egyesületének bevételeiből (jótékonyági és családi rendezvények) is, a játékállomány mennyiségi és minőségi bővítése céljából.

Szakmai eszközök bővítése

A játékállomány mennyiségi bővítések az évek során folyamatosan pótoljuk az elhasználódott olyan típusú játékokat, melyek a mindennapos játéktevékenység alapkellékei (babák, építőjátékok, társas-játékok, stb.). A minőségi fejlesztést a speciális fejlesztőjátékok fokozatos beszerzése jelenti. A fejlesztőjátékok programunk alapját képezik, így ennek bővítésére szükség lesz a jövőben is. Mára már elmondható, hogy minden korosztályban az életkornak megfelelő készségeket, képességeket fejlesztő, speciális, jó minőségű játéktár áll rendelkezésre, igaz csak minimális szinten.

A fejlesztőjátékok különlegességét az is adja, hogy kiskereskedelmi forgalomban nem kaphatók, az otthoni játékok között nincsenek jelen, ezekkel csak az óvodában lehet játszani. A fenntarthatósági törekvésünk eredményeként, egyre több újrahasznosított, saját fejlesztőjátékokat készítenek a pedagógusok.

Szakmai eszközök minőségi bővítése.

A folyamatos és célirányos fejlesztésnek köszönhetően bővült eszköztárunk, de ezek mennyisége még mindig nem elegendő.

II.3.A program megvalósításának személyi feltételei

Humán erőforrás, Munkatársak

Helyi pedagógiai programunk megvalósulásának és alkalmazásának feltétele:

- A program céljával, alapszemléletével való azonosulás.
- A program menedzselésében az igazgató irányító szerepet vállal.

Az igazgató feladata:

- A vezetői team célkitűzéseinek megfogalmazása, a célok megtartásának segítése, a munkafolyamatok irányítása, szervezése.
- Az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak képzésének ösztönzése. Az alkalmazotti közösség konstruktív együttműködésének kialakítása, koordinálása.
- A program hatékony beválásában, aktív alkalmazásában meghatározó a megvalósításhoz szükséges munkaerő.
- A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat.
- Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait.
- Folyamatosan nyomon követi a célok megvalósulását.
- Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását.
- Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források). biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését.
- A vezetői programjában leírtakat folyamatosan figyelembe veszi a célok kitűzésében, a tervezésben, a végrehajtásban.

A program megvalósulásának feltétele:

Gyermekszerető, szakmailag magasan kvalifikált nevelőtestület, ami a mi intézményünkben adott, az óvodapedagógusok megfelelő végzettséggel rendelkeznek. Nevelőmunkát segítő alkalmazottak gyermekszerető egyénisége, pozitív nevelő attitűdje, elfogadó- segítő- támogató munkája. Az alkalmazotti közösség összetételét végzettségük és munkakörük szerint az SZMSZ tartalmazza.

Az óvodapedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő/oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.

Pedagóguskép:

Pedagógiai eszköztárral rendelkező óvodapedagógus, aki a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, igényeit természetes módon kezeli, veszi figyelembe. Tudatosan tervez, differenciáltan fejleszt és értékkel.

Munkája során indirekt hatásrendszert alkalmazva, olyan tevékenységekbe vonja be a gyermekeket, melynek révén tapasztalás útján jutnak el az ismeretekig. Száraz ismeretközlés helyett képesség fejlesztés.

Nevelőmunka során hasznosítja a korszerű ismereteket, fejlesztéseket. Megvalósítja a pedagógia integrációt. Inkluzív pedagógia elfogadása, alkalmazása. Az óvoda-iskola zökkenőmentes átmenetére felkészíti a gyermekeket.

Óvodai nevelésünk az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekinti a nevelési folyamatban, segítő- elfogadó- támogató attitűdje modell értékű a gyermekek számára.

Az óvodapedagógus tevékenységének és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez, hatékonyságához.

- A nevelési folyamatban résztvevők harmóniát, biztonságot, szeretetet sugárzó egyénisége hat a gyermeki személyiségfejlődésre, kapcsolatuk aktív és kölcsönös lesz. Ehhez szükséges magatartás a nevelő részéről az önállóság, rugalmasság, döntési-helyzetfelismerő képesség, így lehetünk képesek a gyermekeket az életre, az önállósodásra nevelni.

- Tevékenysége során az intézményi pedagógiai programhoz igazodóan és a pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál.
- A gyermekek nevelése /tanítása érdekében kezdeményezően együttműködik az óvodapedagógus társaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel és a szülőkkel.
- Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.
- Tisztában van személyiségének sajátosságaival, és alkalmazkodik szerepvállalásokhoz.
- Fontos számára tudásának folyamatos megújítása, a megszerzett tudását a pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.
- Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

Az intézmény gondoskodik és támogatja az óvodapedagógusok, pedagógiai munkát segítők valamint a szülők közötti folyamatos információcserét és együttműködést. A humán erőforrás képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak.

III.PROGRAMUNK KÜLDETÉSE-FILOZÓFIÁJA

„Milyen embert akarunk formálni? A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős, jó ítéletű, értelmes, tetterre kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik meg tudják értetni és élni a szépet és nagyot minden téren, akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal, akik megértik a dolgok összefüggéseit, akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek, amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon, és jóakaraton épülhet.”

(Szent-Györgyi Albert)

Vaja Tavirózsa Óvoda

Óvodánk Tavirózsa névválasztása nem véletlen, hiszen városunk határában található 54 ha halastó, mely az Ecsedi Láp rendszer maradványa - ahol Európában egyedüli úszó sziget volt található - melynek víztükre védett tavirózsáknak adott otthont. A tavat 1996. március 24-én, a Hortobágyi Nemzeti Park természetvédelmi területté nyilvánította. Mindezek jó lehetőséget biztosítottak a növény- és állatvilág megfigyelésére minden évszakban. Sajnos a tó mára kiszáradt, így a természetbeli tapasztalatszerzések már itt nem valósulhatnak meg. Városunkban található egy kisebb tó, a Tavirózsa Halastó, ami viszont fejlődésének köszönhetően, az óvodás gyermekek kedvelt helye. Kirándulások, megfigyelések, közvetlen tapasztalatszerzésre alkalmas színtere lett.

Terveink készítése során figyelembe vesszük az Óvodai nevelés országos alapprogramjában és az óvoda pedagógiai programjában megfogalmazott tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általunk nevelt, tanított gyermekek és csoportok fejlesztési céljait. Saját Pedagógiai Programunk specialitása, hogy a gyermeki fejlődést elősegítő tartalmak tervezésénél a bennünket körülvevő természeti-társadalmi környezet adottságait tekintjük kiinduló alapnak, melyben a négy évszak körforgása, a jeles napok, ünnepek, hagyományok ápolása, a környezettudatos magatartás formálása a fő irányvonal. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési mutatóit, differenciált fejlesztéssel segítjük elő képességeik maximális kibontakozását.

Az óvoda földrajzi fekvése lehetőséget ad arra, hogy kihasználjuk tágabb környezetünk adottságait is. Természetes környezetben – saját óvodakertünkben is - megismerkedhetünk a növénytermesztéssel, megfigyeljük az állatokat és gyakoroljuk a városban történő közlekedést. Sétáink alkalmával felfedezzük a természeti szépségeket.

Jó kapcsolatot ápolunk a Vajai Művelődési Ház és Könyvtárral, a Molnár Mátyás Általános Iskolával, a Múzeummal, a Tájházzal, a Tulipán Bölcsődével, és a Hagyományörző Klubbal is.

A gyermekek nevelését és fejlesztését szakképzett óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő szakképzett pedagógiai asszisztensek és dajkák végzik. Fejlesztési folyamatainkat a pedagógusok színvonalas továbbképzései, valamint az intézmény partnerközpontú működése garantálja.

Vaja Tavírózsa Óvoda

Olyan korban élünk, amikor napról napra változik a világ körülöttünk. A társadalmi, pedagógiai változások már érezhetők az óvodában, az óvodás gyermekeken is.

Megváltoztak az elvárások a pedagógus, a szülő, a ma még csak óvodás gyermek felé. Ezért az óvodában kell elkezdenünk nevelésünk folyamatának olyan alapozását, mely elősegíti a rugalmas, gyors alkalmazkodóképességet, pozitív szemléletet, sikerorientáltságot, gyakorlati tudást, versenyképességet, konfliktustűrő képességet, kezdeményezőkétséget, a különbözöség elfogadását, nyelvi és informatikai ismereteket, nemzeti kultúránk, anyanyelvünk megörzését és ápolását, a világra való nyitottság kialakítását.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, ennek megfelelően az egyéni adottságokra alapozva a gyermeki személyiség kibontakoztatására kell törekednie. Ebből következik számunkra, hogy az óvodában ennek feltételeit kell megteremteni az ideális körülmények kialakításával. Alapelveink éppen ezért a gyermekközpontúság, a személyiség tiszteletben tartása, a következetes, nyitott, rugalmas vezetés, az őszinteség, valamint a különbözöség elfogadása, mely segíti a gyermekeket, hogy megértsék a nem fenntartható és a fenntartható fejlődés különbségeit, lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy saját cselekedeteikkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennünk, hogy a jövő rajtuk múlik. Gyermekközpontú nevelésünk során a gyermeket egyéni sajátosságait megismerve, képességeire alapozva fejlesztjük.

A személyiség tiszteletben tartása alatt egyaránt értjük a gyermek, a szülők, a munkatársak megbecsülését. Minden ember önálló személyiség, akinek értékeit felismerve, azokra alapozva derűs légkörben, az érzelmi biztonságot megteremtve valósul meg az alkotó pedagógiai munka.

Az intézmény innovatív működtetéséhez elengedhetetlen a nyitottság, a problémák gyors és hatékony megoldása. Korunk társadalmi kihívásai és a folytonos változás viszont, nélkülözhetetlen tulajdonsággá teszi mindannyiunk számára a rugalmas alkalmazkodást. Az őszinteség a harmonikus kapcsolatok alapja, a gyermek-gyermek, gyermek-óvodapedagógus, gyermek-dajka, szülő-óvodapedagógus, valamint a kollégák egymás közti viszonyában egyaránt. Fontos, hogy egymást tiszteletben tartva teljes őszinteséggel segítsük egymást az eredményes gyermeknevelés érdekében.

Ebben az értékvesztett világban biztos utat kell mutatnunk a családok számára is, hogy eligazodjanak az élet különböző területein. Intézményünk küldetésnyilatkozatát tiszteletben tartjuk. Nyitottak vagyunk a különböző adottságokkal, készségekkel, képességekkel rendelkező gyermekek fogadására - az integrált nevelés-oktatás lehetőségét biztosítva -, melynek feltételeit a jövőben fejleszteni kívánjuk.

A fejlesztés elsődleges színtere a játék, mely személyiségformáló hatása által a legfontosabb pedagógiai eszközünk. Ennek során nem csupán megfigyelői vagyunk a gyermek fejlődésének, hanem tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével elősegítjük azt. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Társadalmunk változásai, a kor kihívásai egyre nagyobb feladatot rónak az óvodára, a pedagógusra. Véleményünk szerint a bennünk rejlő értékek felszínre kerülése, kiteljesedése a záloga napjaink óvodapedagógiájának. A pedagógus legfontosabb „munkaeszköze” személyisége, valamint az érték, amit képvisel. Mindent, amit tesz, mond, valamilyen érték jegyében teszi, illetve minden tette értékhordozó és értékközvetítő. Szilárd erkölcsi értékek mentén, erős hittel, biztos tudással, igényes, kitartó munkával óvodásaink is képesek lesznek megfelelni a sok irányból érkező elvárásoknak.

IV.KAPCSOLATTARTÁSI FORMÁK

Együttműködés a családdal

**„A szülőnek magának kell olyanná válni, amilyenné
gyermekét nevelni szeretné.”**

(Dr. Ranschburg Jenő)

A helyi Pedagógiai Programban jelentős szerepet kapott a család, mint első számú óvodahasználó. Indokolt a családdal való kapcsolattartás elemzése, hiszen a szülőnek, mint partnernek a véleménye meghatározó az óvoda megítélésében. Az eredményes együttműködés feltétele a nyugodt, őszinte, bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása.

Leggyakoribb kapcsolattartási formák:

A gyermek befogadása egyéni kívánság szerint történik. Szülői értekezlet, fogadó órák, tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, családlátogatás, ünnepek, óvodai rendezvények, nyílt napok, közös munkatevékenységek szervezése (ünnepi munkadélutánok), családi nap.

Óvodánk megítélése a szülők körében jó, ezt mutatják a rendezvényeken való nagyszámú megjelenések és a beíratott gyermekek száma.

Együttműködés a társintézményekkel

Az óvodába lépés előtt és után meghatározó szerepet tölt be gyermekeink életében városunk bölcsődéje és általános iskolája.

A bölcsődével az igazgató tart rendszeres kapcsolatot, a leendő kiscsoportos óvodapedagógusok pedig részt vesznek a kicsik ballagásán. Az óvodapedagógusok építenek az ott kialakított szokásokra a nevelés során.

Településünk általános iskolájával is jó a kapcsolatunk. A ballagató óvodapedagógus minden évben megtekintik az első osztályt kezdő gyermekek verébavató műsorát, illetve ősszel ellátogatnak tanítási órára. Az 1. és 2. évfolyamos gyermekeknek az adventi időszakban óvodánk bábcsoportjának előadásával kedveskedünk. Fontosnak tartjuk az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenetet, így az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, az együttműködést. A leendő első osztályos tanító nénik ősszel és tavasszal is látogatást tesznek a nagycsoportokban. Tavasszal egy alkalommal iskolanyitogató délelőttre viszik át az iskolát kezdő gyermekeket. A kölcsönös hospitálásokon túl szükségesnek ítéljük az érdemi vitát az intézmények sajátos feladataiból adódó másság elfogadását. Természetesen a lehetőségeken belül keresni kell az együttműködés leghatékonyabb formáit a gyermekek minél zökkenőmentesebb beilleszkedése érdekében. Szükségesnek tartjuk továbbá egymás dokumentumainak, nevelési terveinek mélyebb megismerését, a gyermekek ismerkedhessenek leendő tanítójukkal, vegyenek részt közös rendezvényeken.

Jelenlegi formái:

- Szakmai Kerekasztal fórum
- nyílt napon való részvétel az első osztályosoknál,
- Iskolanyitogató
- iskolai ünnepeken, rendezvényeken való részvétel,
- bemutató órákon való részvétel, tapasztalatcsere,
- leendő tanító nének látogatása a nagycsoportokban
- közös munkaközösségi foglalkozások,
- szakmai fórumok

Pedagógiai Szakszolgálat

A Pedagógiai Szakszolgálat segítségét igénybe vesszük: a gyermekek logopédiai szűrésére, iskolaérettségi vizsgálatok elvégzésére. Élünk a problémás, nehezen nevelhető gyermekek beilleszkedését, fejlődését segítő tanácsadás lehetőségével. Logopédus, gyógypedagógus, pszichológus segíti heti szinten a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését.

Gyermekjóléti Szolgálat

A rendszeres együttműködést segíti a jelzőrendszer működtetése, az esetmegbeszélések. Folyamatos kapcsolattartásunk megkönnyíti munkánkat.

Egészségügyi Intézmények

Hangsúlyt fektetünk a megelőzésre és a feltárássra, hatékony együttműködést építettünk ki a védőnővel, fogorvossal.

Formái: Védőnői tisztasági vizsgálatok, fogászati szűrések.

Közművelődési Intézmények

A közművelődési intézményekbe (könyvtár, múzeum, templomok) gyakran jutnak el gyermekeink. Bábszínházi előadást, zenés műsorokat leginkább Óvodánkba szervezünk, gyakran kapunk meghívást a Könyvtárba, vagy a Művelődési házba is. Kiállításokra, közösségi ünnepekre (koszorúzás, megemlékezés) a nagyobb gyermekekkel járunk.

Vaja Tavirózsa Óvoda

Remény Családok Átmeneti Otthona

Folyamatos kapcsolatot tartunk az ott dolgozókkal, rendszeresen informálódunk a gyermekekről. Szükség esetén jelzéssel élünk egymás felé.

Fenntartó

- Fontosnak tartjuk, hogy ismerjék az óvodát, gondjainkat, problémáinkat, eredményeinket, sikereinket.
- Támogassák a program szerint végzett munkánkat és ezen keresztül a vajai családokat, a felnövekvő nemzedéket.
- Az óvoda programjairól, eseményeiről tájékoztatást adunk, rendezvényeinkre meghívjuk a fenntartó képviselőit.

Intézményünk SZMSZ-a részletes információt tartalmaz e témakörben.

V.GYERMEKKÉP- ÓVODAKÉP

Gyermekekép

- Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.
- A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.
- Minden gyermek életkoronként és egyénenként változó, testi és lelki szükségleteinek és a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Vaja Tavirózsa Óvoda

- Biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- Minden gyermeknek joga van – az eltérő szociális környezettől függetlenül – a törvények nyújtotta védelemre, gondozásra és nevelésre, szeretetre és megértésre, gyermek voltának elismerésére és képességeinek fejlesztésére.
- Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységekhez. Ha mindezt megkapja az óvodában, kialakul az óvoda tartása, önálló, nyugodt és kiegyensúlyozott lesz. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

Óvodakép

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, harmadik életévétől az iskolába lépésig.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.
- Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- Az óvoda óvó-védő, szociális és nevelő-személyiségfejlesztő funkciók teljesítése közben a gyermekben megteremtődnek a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei. Az óvodai nevelésben alapelv, hogy
 - a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
 - a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
 - az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Vaja Tavirózsa Óvoda

- Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, lehetőségeinkhez képest.
- A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Az óvodai nevelés az alapelvek és a célok megvalósítása érdekében gondoskodik:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról.
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékról.
- E tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó művelség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről.
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami önálló cselekvéséhez szükséges.

Vaja Tavirózsa Óvoda

- A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentéséről, a lemaradások kompenzálásáról.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséről, a befogadó, eredményeket értékelő környezet kialakításáról.
- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvodai légkör megteremtéséről, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy, önállóságot és ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.
- Minden gyermek ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

VI.A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE

VI.1.Programunk ajánlott napirendje és hetirendje

NAPIREND

Dátum: szeptember 01.-május 31. között

Tevékenység kezdete- vége	A tevékenység megnevezése
7:00-7:30	Gyülekezés, játék, szabad tevékenység.
7:30-9:00	Játék, szabadon választott tevékenység. Folyamatos tízórai.
9:00-10:30	Játékban integrált kötött és kötetlen tevékenység. • Mindennapos mozgás • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Ének, zene, népi játék,tánc • Külső világ tevékeny megismerése • Verselés, mesélés • Tevékenységekben megvalósuló tanulás • Munka jellegű tevékenységek •
10:30-12:00	Játék, szabadon választott tevékenység. Játék a szabadban, séta, ének, játék. Ebéd
12:00-13:00	Pihenés, mese
13:00-16:30	Folyamatos ébredés Folyamatos uzsonna
16:00-17:00	Játék, egyéb szabadon végzett tevékenység.

Vaja Tavirózsa Óvoda

HETIREND

		Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
KÖTETLEN	Rendszeres	Játék Mindennapos mozgás Verselés, mesélés				
	Alkalomszerű	Külső világ tevékeny megismerése Matematikai tartalmú tapasztalatok Ének, zene, népi játék, tánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka				
KÖTÖTT	Rendszeres	Mozgás				

VI.2. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- a, az egészséges életmód alakítása
- b, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- c, az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

a) Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- A gyermekek gondozása, testi, szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének és a gyermekek testi képességei fejlődésének elősegítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magascukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

- Ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával- a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Célunk:

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek realizálása során formálódjanak az egészséges életvitelhez szükséges jártasságok és készségek, fejlődjenek testi képességeik.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak kialakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- Havi rendszerességgel egészséghét szervezése.
- Mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, mozgásigény kielégítése, és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek fejlődéséhez, és fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt, biztonságos, balesetmentes környezet feltételeinek megteremtése, környezet megóvására irányuló szokások alakítása.
- Párhuzamos tevékenységek gyakorlásához elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása.
- A gyermeki önállósági törekvéseinek segítése, támogatása, a tevékenységek szóbeli megerősítése.
- A szokás- és normarendszer közös kialakítása, összehangolt munka, azonos norma valamennyi csoportban dolgozó óvodapedagógus és dajka között.
- A szülők egészségmegőrző, betegségmegelőző szokásainak megismerése, befolyásolása.

Az egészséges életmódra nevelés területei:

- gondozás
- testi nevelés

- egészségvédelem, edzés
- egészséges környezet kialakítása
- egészséges táplálkozás

Gondozás, egészségvédelem, edzés, testi nevelés:

A gondozó munka az óvodai nevelés egyik legfontosabb tevékenysége. A gyermek testi szükségleteinek kielégítése hozzájárul a jó közérzethez és egészségének megőrzéséhez. A helyes életritmus, az egészséges testi – szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a napirendet következetesen, de rugalmasan kell megvalósítani.

Személyi higiéné

Tisztálkodás, testápolás:

A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk az egyéni tempó szerinti végzésre. Megismertetjük a gyermekeket a helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A megvalósításban fejlettség szerint nyújtunk segítséget, fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A rendezett külső érdekében a bőr, a száj, a köröm, a fogak, a haj, az érzékszervek ápolása folyamatos és mindennapos intézményünkben. A testápoláshoz biztosítjuk a saját, jellel ellátott felszereléseket.

A tisztaság igényének kialakítását fokozatosan kell elérnünk, figyelembe véve a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, a gyermek önmagával, ruházatával, és a tárgyi környezetével kapcsolatban egyaránt. Járványhelyzet idején az előírt szabályok tudatosítása, alkalmazása a mindennapi életben.

Öltözködés:

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a gyermek saját szekrényében. A megfelelő viselet kiválasztásával segítjük az időjárás és az öltözködés közötti ok-okozati összefüggések meglátását. Fokozatosan alakítjuk az önállóságot.

Vaja Tavirózsa Óvoda

A megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozog és hőérzete ideális. Váltócipő használata kötelező, mely lábboltozatot és lábfejet védő és megfelelő méretű.

Testneveléshez tornaruhába és tornacipőbe öltöznek a gyermekek.

Az alváshoz pizsamát használunk. A szülőkkel való kapcsolattartás során megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására teszünk javaslatot.

Pihenés:

Az ebéd utáni pihenéshez, alváshoz biztosítjuk a nyugodt külső és belső feltételeket a csoportszobákban. Az óvodapedagógus a nyugodt, derűs légkört a pihenő elején élményszerű, élő mesével, énekkel teremti meg, majd magatartásával biztosítja a nyugodt légkört, a csendet az egész pihenő alatt, megteremti a pihenés feltételeit. Szellőztetéssel, párologtatással, az ágyak megfelelő elhelyezésével, félhomállyal lehetőségeket biztosítjuk a pihenésre és az alvásra. A pihenő ideje a gyermekek életkori alvásigényéhez igazodik. A gyermekek eltérő alvási szokásait az óvodapedagógus figyelembe veszi. / puha, apróbb tárgyak pihenéskor /. A gyermekeket nem kötelezzük alvásra, az ágyban, csendben töltsék el az időt. Az ébredés és a felkelés szervezése a csoportok között folyamatosan egymást életkor szerint követve történik. Az ágyneműről és annak tisztántartásáról a szülő gondoskodik, általában háromhetente, de minden megbetegedés vagy „baleset” alkalmával.

Egészséges táplálkozás:

A táplálkozásnak különös jelentőséget ad, hogy az egészséges fejlődés, növekedés elengedhetetlen feltétele. Az egészséges táplálkozás teljesítése, nemcsak anyagiakon múlik (élelmezési norma), hanem a szemléleten, a nevelői leleményességen és a szülők segítő együttműködésén.

Az óvodai étlap összeállítását az élelmezésvezető végzi. A gyermekek óvodai, napi háromszori egészséges táplálása érdekében az élelmezés komplettált, az alapélelmiszerek mind az öt csoportja fellelhető.

Az óvoda étrendjét a csoportok folyamatosan kiegészítik a szülők által hozott zöldségekkel, gyümölcsökkel az Egészség hét keretében, melyet havi rendszerességgel tartunk, tartalmát

Vaja Tavirózsa Óvoda

korcsoportonként a Tematikus tervben rögzítjük. Óvodakertünkben saját termesztésű zöldségeket, növényeket gondozunk, amiket nemcsak az Egészséghegy, de a mindennapi étkezések során is felhasználunk. Minden étkezés kulturált körülmények között zajlik, és kialakítjuk a gyermekekben azt az igényt, hogy minden ételt kóstoljanak meg, ismerkedjenek meg új ízekkel is. Előnyben részesítjük a kevesebb szénhidrát tartalmú, vitaminban gazdagabb ételeket.

Az egészséges táplálkozást és a minden érzékszervet megmozgató tapasztalatszerzést összekapcsoljuk a kiskertben nevelt zöldségek felhasználásával, a hozott zöldségből, gyümölcsből salátakészítéssel.

Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően alkalmazzuk a kanál, villa, és a kés használatát. Kellő mennyiségű folyadékot biztosítunk a nap bármely szakában, főként egészséges ivóvizet.

Az étkezések önkiszolgáló formában, illetve napi munka segítségével történnek.

Intézményünkben folyamatos a tízórai és az uzsonna.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének és a gyermeki testi képességek fejlődésének elősegítése:

- mozgás a szabadban
- mindennapos mozgásfejlesztés
- játék a szabadban
- testnevelés foglalkozás
- immunedzés

A napi és heti rend biztosítja a gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítését, testi képességeik fejlesztését. A rendszeres mozgás fontos gyermekeink egészségének megőrzése érdekében, erre elsősorban az óvoda udvara kínál jó lehetőséget. Ezért minden nap, minden gyermek amennyit csak lehet szabad levegőn tartózkodik, általában az udvaron, ha indokolt csak a teraszon. –10 C alatt, kedvezőtlen időjárás (köd, szél) esetén nyitott ablak mellett szervezünk mozgásos játékot. Az edzés különböző fajtáinál figyelembe vesszük a gyermekek

Vaja Tavírózsa Óvoda

közt eltérő különbségeket. Amikor lehetséges tornázzanak, mozogjanak az udvaron, vagy rossz idő esetén a Tornateremben a gyermekek.

Az edzés másik lehetősége a séta, kirándulás. Rendszeresen sétálni megyünk, minden évben nagy kirándulást szervezünk. A gyermekek nagy mozgásigényét mindennapos rövid fejlesztő mozgással és testnevelés foglalkozások szervezésével támogatjuk. Az óvodában kialakított Sószoza használatával segítjük elő a gyermekek légúti immunedzését.

Sószoza:

Hetente egy alkalommal minden csoport a Sószobában tart foglalkozásokat, tevékenységeket. Mesélés-verselés, éneklés, illetve mozgás tevékenységeket, kihasználva a szoba jótékony hatását.

Megfelelő szakemberek bevonása a nevelési feladatok ellátása érdekében.

Óvodásaink szűrővizsgálatát éves szinten, az SZMSZ-ben meghatározott feltételekkel avédőnők, és a fogorvos látja el.

Az óvoda helyiségeinek berendezése, az udvar, jelentősen befolyásolják a nevelés színvonalát, hatékonyságát, ezért gondoskodnunk kell a megfelelő tárgyi környezetről. Az egészséges környezet fenntartásához elengedhetetlen az udvar és az épület folyamatos karbantartása, alapos takarítása, higiéniai szabályok kialakítása. A gyermekek testi épségének védelme és a baleset megelőzése magába foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak ellenőrzését és karbantartását a hibaforrások megszüntetését. Az óvoda helyégeit az előírásoknak megfelelően kell kialakítani /méretek, világítás, fűtés, burkolat, berendezések/

Csoportszoba: A legszükségesebb felszerelési tárgyak célszerű elhelyezése, megfelelő terek kialakítása a különféle tevékenységekhez. A csoporttermek folyamatos szellőztetése, megfelelő világítása. A gyermekeknek megfelelő méretű tároló szekrények, székek, asztalok, ágyak.

Vaja Tavírózsa Óvoda

Öltöző: Minden gyermek átöltözéséhez tér, holmijának elhelyezéséhez megfelelő nagyságú tároló hely. Csúszásmentes, tisztántartott burkolat.

Mosdó: Megfelelő méretű mosdók, gyermek WC-k, valamint csúszásmentes, tisztántartott burkolatok.

Udvar: A gyermekek életkorához igazított, folyamatosan ellenőrzött, karbantartott játszóeszközök. A talaj nagy részét pázsit borítja, de térkövezett felületre is nagy szükség van. (közlekedés) Az elkerített hátsó udvarrészen közlekedési pálya és focipálya is kialakításra került.

Teraszok kedvezőtlen időjárás esetén is a gyermekek a szabadban tölthessenek bizonyos időt.

A gyermekek figyelmét folyamatosan fel kell hívni az eszközök és játszóeszközök rendeltetésszerű használatára, együttjátzás szabályainak betartására, másokra való odafigyelésre, a balesetmentes és biztonságos közlekedés szabályainak megtartására.

A gyermekek mind az épületben, mind az udvaron érezzék az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők személyes törődését a csoportba tartozástól függetlenül.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Cél:

A környezet védelméhez kapcsolódó szokások alakítása a környezetvédelem érdekében:

- A magatartás formálása.
- A környezet elfogadása, megkedveltetése, megismerése.
- Ok-okozati összefüggések megérttetése.

Az óvodapedagógus feladata:

- Mintaadás.
- Ismeretek elsajátítása, rendszerezése.
- Természeti, társadalmi jelenségek nyomon követése.

A szocializáció folyamata:

- Utánzás.
- Identifikáció (azonosulás)
- Interiorizáció (belsővé válás)

A környezettudatos magatartás megalapozása:

- Saját és mások egészségének védelme.(lsd. SZMSZ)
- A környezet rendjének megtartása és a természet óvása.
- Külön gondot fordítunk környezetünk tisztaságának megóvására szemétszedéssel.
- A kerti növények gondozásával, ápolásával hívjuk fel gyermekeink figyelmét a természet védelmére.
- Földünk megóvása – szelektív szemét gyűjtése.
- A gyermekeket víz- és energiatakarékosságra szoktatjuk. Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy a mosdóban kézmosáskor, mosdóhasználatkor, fogmosáskor feleslegesen ne folyassák a vizet. Távozáskor minden esetben zárják el a csapot!
- Óvodánkban a csoportszobákat természetes anyagú tárgyakkal igyekszünk berendezni. A bútorok, használati tárgyak, tároló kosarak, egyes játékeszközök fából készültek és tartós használatúak.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek a kialakított szokásoknak megfelelően felszólítás nélkül önállóan végezzék a testápolási teendőket. Ismerjék a tisztálkodási eszközök helyét, azokat megfelelően/rendeltetésszerűen használják, tartsák tisztán. Szükség szerint használják a zsebkendőt.
- Rendelkezzenek az alapvető egészségügyi szokásokkal, igényeljék környezetük és

önmaguk ápoltságát, tisztaságát.

- Ismerjék a kulturált étkezés alapvető szokásait, egyéni tempójuknak megfelelően tisztán étkeznek, evőeszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Önállóan öltözködjének az időjárásnak és a hőmérsékletnek megfelelően. A ruhákat sorrendben vegyék fel és le, a levetett ruhadarabokat összehajtva, rendezett formában tegyék a helyére.
- Tudjanak megkötni masnit, zsinórt fűzni, gombolni, csatolni, behúzni.
- A pihenő alatt, ha a gyermek nem alszik társai zavarása nélkül nyugodtan pihenjen.
- Mozgásuk összerendezett, érzékszerveik a differenciált érzékelést tegyék lehetővé.
- Az edzettség nagyon fontos a betegségek megelőzése céljából. Minden nap intenzív mozgásban, légfürdőzésben vegyenek részt az edzettség elérése érdekében.
- Ismerjék és tartsák be a balesetvédelmi magatartásformákat.

b) Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Óvodánk lehetőséget biztosít a 3-6-7 éves gyermekek szocializációs folyamatának tudatos, célszerű irányítására intézményes keretek között, támaszkodva a családi nevelésre, azzal szorosan együttműködve.

A gyermek élete mindig egy adott csoporthoz kötött / család, rokonok, intézmények, barátok/, amely számára a közvetlen emberi közeg, melyen keresztül közvetítődnek a társadalom normái. Ezért a szocializálódásban bizonyos szerepek, viselkedések elsajátítása alapvető, nélkülözhetetlen. A gyermek életében az óvodai csoportjának kiemelkedő jelentősége van.

Célunk:

Az óvodában a gyermeket érzelmi biztonságot adó, állandó értékrend, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. A gyermekeket az óvodába lépéskor és az óvodai nevelés folyamán kedvező érzelmi hatások érik.

Az óvoda és óvodapedagógus pedagógus feladata:

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Az érzelmi biztonság, az állandó értékrend az otthonos, szeretetteljes körülmények megteremtése, barátságos légkör kialakítása. Ezért szükséges, hogy
 - a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék.
 - a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
 - az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.
 - Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak(mint az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) szokás- és normarendszerének megalapozása.
3. Az óvoda, a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális

Vaja Tavírózsa Óvoda

felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. Intézményünk a gyermekeket lassabban fejlődő társaik elfogadására neveli, pozitívumaik kiemelésével.

Befogadás:

A szocializáció első lépcsője az óvodában a befogadás, melynek rendje a következő:

A beíratás után levélben kap értesítést a szülő a felvételtől, ill. elutasításról. Ezután történik a csoportelosztás.

Családlátogatás alkalmával ismerkednek az óvodapedagógusok a leendő óvodással, családjával és életkörülményeivel. A befogadás rendje és üteme csoport összetételéhez mérten változhat, mert a gyermek egyéniségéhez adottságaihoz igazítjuk.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek alkalmazkodjanak környezetükhöz, felnőttekhez, gyermekekhez. A napirend során aktívan közreműködjenek a szervezett tevékenységekben.

Egyéni fejlettségük és adottságaik szerint a kapott feladatokat, elvégezzék.

Feladattudat, szabálytudata kísérje tevékenységeiket.

A gyermekek viselkedésükkel alapozzák meg és alakítsák ki baráti körüket, az egészséges önérvényesítést.

Legyenek képesek az együttműködésre, szociális magatartásuk (kivárás, tolerancia) a közösségi kapcsolataikat pozitívan befolyásolja. Konfliktusaikban találjanak közös megoldást.

A gyermekek ismerjék és megfelelően alkalmazzák a köszönés és bemutatkozás alapvető formáit.

Legyenek képesek a kommunikációra, nyitott egyéniséggel megszólítani bárkit, bármely helyzetben.

Váljon szokásukká szeretteik megajándékozása. Ha kell, tudjanak lemondani mások előnyére.

c) Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A beszéd, a kommunikáció a kultúra átadásának segítője, másrészt az önkifejezés fontos eszköze, így kapcsolódik a szocializációhoz is. Anyanyelvünknek a gyermekekhez közel álló egyik kifejező eszköze a beszéd. A gyermekek beszédfejlődés szűrése, szülő által 3 éves, logopédus által 5 éves korbantörténik, szükség esetén későbbi fejlesztésükről a szakember dönt. A beszédtevékenység két nagy részre osztható: beszédmegértésre és létrehozásra, azaz beszédpercepcióra és beszédprodukcióna. E két folyamat egymást feltételezve és támogatva fejlődik a nyelvelsajátítás során. A beszédfejlődéshez állandó társas kötődés, szervezett, differenciált környezet kell.

A társas környezet segítségével a gyermekeknek bonyolult tanulási folyamaton kell átesnie, ennek feltétele: megfelelő központi idegrendszer, ép beszéd – hallásszervek. Az óvodába kerülő kisgyermek beszédére jellemző: kijelentései helyzetiek, nem ismeri a fokozatos nyelvtan formáit, egyszavas válaszokat ad, kiemelései indulatiak, önkényes jelentésadása van mondandójának.

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása- beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel- az óvodai nevelés egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
2. Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára- mint életkori sajátosságra-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhethet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek(érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás,

4. alkotóképesség) fejlesztése, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Célunk:

A gyermekek számára a beszéd fejlesztése, stabil és mégis változatos környezet megteremtésével, amely beilleszkedik a társadalom szervezetébe, és olyan beszélőtárs biztosítása, akinek beszéd színvonala magasabb, ezáltal segítve az elsajátítást, és a fejlődést.

Az óvodapedagógus feladata és célja:

Mindennap, az óvodai élet tevékenységformái nyújtotta lehetőségek kihasználása a gyermekek észrevétlen, játékos anyanyelvi fejlesztésére.

Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevétele, mert a gyermekeket ebben az életszakaszban a spontán, elsősorban még mozgásos játékokban realizálódó érzelmi, érzéki, kreatív, szociális és gyakorlati tanulás, elsajátítás jellemzi.

Gyakorlatok játékos keretben történő szervezése, végzése. Csoportos játékként éljük meg azt a gyermekek.

Az óvodapedagógusok a tanuláshoz, cselekvéshez kötött ismeretszerzéshez (pl. játékhoz) szakszerű útmutatást és megfelelő eszközöket biztosítanak, alkalmazva a nevelés-tanítástanulás módszertanát.

A beszédszervek ügyesítése, összekötve azzal a feladattal, hogy a magyar beszédhangok sajátosságait kiemeljük, érzékeltetjük, tudatosítjuk a gyermekkel. A hallás beszédhallássá fejlesztése, a hangfelismerési, differenciáltatási gyakorlatok segítségével. A hangutánzó, ill. beszédszervek ügyesítését célzó gyakorlatokat be lehet építeni a foglalkozások anyagába, összeköthetjük a metakommunikációs gyakorlatokkal is. A hangutánzó gyakorlatoknál az óvodapedagógus tiszta kiejtésével jó példát nyújt.

Megteremtjük a lehetőséget a nyelv és ajakügyesítő és a hallás – differenciálási gyakorlatokkal, hogy a helyesen ejtett hang kialakuljon.

Ha ez mégsem következne be, logopédus dolga a hibás hang javítása (5 éves kortól). Az óvodai csoportokban csak a szükséges készségeket fejlesztjük a játék során. A hallás – beszédhallás gyakorlatoknál egyszerre csak egy feladatot vegyünk 5 – 10 percben.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet egészét átható folyamat, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. A gyermekek óvodáskor végére megismerkednek az anyanyelv szépségével, kifejező erejével. A helyes nyelvhasználat, mondszerkesztés a biztonságos önkifejezésük megalapozója.

A gyermekek legyenek aktív befogadói a meséknek, verseknek, történeteknek. Ezeket ne csak hallgassák, hanem próbálják megismételni, visszaadni tartalom és sorrend szerint. Képek nézegetése során ismerjék fel és próbálják elmondani véleményük szerint a megjelenített érzelmeket, cselekvést, törekedjenek az ok – okozati viszonyok feltárására is. Beszéd közben egész mondatokban beszéljenek, igyekezzenek mondandójuk pontos megfogalmazására, de ismerjék a kommunikáció jeleit is. / mimika, metakommunikáció / Próbálkozzanak az ütemes szótagolással, a hangok helyének felismerésével, hangzó folytatásával, ismerjék a szavak jelentését, mögöttes tartalmát, gyűjtő és alapfogalmakat.

Az olvasás, írás tanulás feltételei, hogy a gyermekek beszéde, kiejtése nyelvtanilag helyes, tartalom szerint pontos legyen. A gyermekek nyelvi fejlettségét a beszédkedv, az aktív és passzív szókincs, valamint az artikuláció tisztasága mutatja, tükrözi leginkább.

VII.AZ ÓVODAI ÉLET KÜLÖNBÖZŐ TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS SZÍNTEREI

VII.1.Játék

A játék a kisgyermekkor életkori sajátosságából adódóan a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, pótolhatatlan szerepe van a testi- lelki-mentális fejlődésben. A játék magába foglalhatja a többi tevékenységformát is (tanulás, munka). A gyermek a játék közben fedezi fel környezetét, ezáltal ismeri meg képességeit. A gyermek elemi pszichikus szükséglete is a játék, melynek mindennap a spontán-szabad játék során érvényre kell jutnia. Így válik

kiemelkedően fontos elsődleges tevékenységgé, az önfejlődés eszközévé és az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Az óvodáskorban a játék jellege az egész fejlődés tükré. A játék folyamata összemosódik a korai tanulás folyamatával, és napirenddel.

A játék a pedagógiában cél, módszer és eszköz is. Cél, mint tevékenység, mert a tapasztalatok során fejlődik a gyermek személyisége. Módszer, mert a játék során játékosan élményszerűen cselekszik a tevékenység közben.

Eszköz pedig a pedagógus kezében, mert eredményeképpen alakulnak a képességek, beszédkésztség, testi fejlődés és a szocializáció. A gyermek első társa a játékban a felnőtt, akit utánozhat. A pedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt felelősséget.

Célunk:

Az érzelmi átélés élménye, tapasztalatok biztosítása, hogy a tapasztalatszerzés eszközévé váljon belső késztetésből eredő feszültségek felszínre hozatala, azok feloldása.

Az óvodapedagógus feladata a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése, és folyamatos fenntartása.
- Inger gazdag, cselekvésre inspiráló, kreativitásra ösztönző, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása.
- Elegendő hely biztosítása a játék számára.
- A napirenden belül elegendő idő biztosítása az elmélyült játék kialakulásához.
- A játékhoz szükséges, megfelelő mennyiségű eszköz folyamatos biztosítása, a gyermekek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése.
- Törekedjen az óvodapedagógus a saját készítésű, illetve gyermekekkel közösen elkészített játékeszközök használatára.
- A barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás, dramatizálás eszközeinek sokszínű, szabad választásra lehetőséget adó elhelyezése.
- Korcsoporttól függetlenül biztosítani kell a különböző játékformákhoz, a gyakorló, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz szükséges eszközöket.

Vaja Tavírózsa Óvoda

- Ötletek, lehetőségek, utánozható minták, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához.
- Szükségszerűen avatkozunk be a szabad játékba, például ha a gyermekek veszélyeztetik egymás testi épségét, vagy ha agresszívak egymással, vagy szóbeli kommunikációjuk nem megfelelő.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátzás a gyermekekkel.
- A gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulásának segítése az óvodapedagógus indirekt irányításával.
- A gyermek szociális tapasztalatai (melyeknek nagy részét a saját családjában tapasztal pl. nemi szerepek, munkamegosztás, stb.) gyakorlásának segítése.
- Olyan játékos helyzetek és tanulási alkalmak teremtése, hogy ugyanaz a tevékenység vagy összefüggő tevékenységsor mind a gyermekek egyéniségének, mind pedig fejlettségi szintjüknek megfelelően kösse le érdeklődésüket, és aktív szellemi-testi energiáikat.
- Differenciálás, inkluzivitás és integráció a játékban való tanulás folyamatában.
- Úgy tervezze meg a tevékenységeket, hogy azok minél több érzékszervre hassanak: látás, hallás, mozgás, és a verbális kommunikáció stb. együttesen szolgálják a tanulást.
- Amilyen gyakran csak lehet, tervezzen az óvodapedagógus cselekedtető és gondolkodtató tevékenységeket annak érdekében, hogy felkeltse a gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, erősítse a gyermekek szándékait és kezdeményezéseit.
- Az óvodapedagógus az általa nevelt, vezetett, fejlesztett gyermek- és gyermekcsoportok fejlesztését a közösségfejlesztés folyamatának ismeretére, és a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, a játék és más élménygazdag tevékenység, programsajátosságaira alapozza.
- Szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit.

- Az óvodán kívüli tevékenységek (megfigyelések, stb.) alkalmával a gyermekek a gyakorlatban tevékenységhez kötötten alkalmazzák a téma elemeit.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek képesek több napon keresztül egy-egy játék témában együttesen részt venni.

A környezetükben megfigyelt, tapasztalt jelenségeket képesek feldolgozni és újra alkotni.

Önállóan kezdeményeznek szerep- és szabályjátékokat. Elosztják a szerepeket, betartják a szabályokat. Kedvezőtlen szerepeket, szabályokat is vállalnak.

Ismert meséket báboznak, dramatizálnak.

Egyszerűbb kiegészítő eszközöket önállóan is készítenek, játékukban felhasználják azt.

VII.2.Külső világ tevékeny megismerése

A külső világ megismerése során a gyermek tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi és tárgyi környezet viszonyairól. A világ megismerése a születéstől kezdődő alapvető folyamat. A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában, a külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van. Komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető.

A külső világ tevékeny megismerése 2 nagy területre osztható:

- a) környezeti nevelés
- b) matematikai ismeretek

a) Környezeti nevelés:

Az élő és élettelen természeti és művi környezetünkkel való harmonikus együttélés maga a „környezeti kultúra”. Látásmódunk, viselkedésünk és értékrendszerünk kialakulása szempontjából az óvodáskor fontos szakasza az ember életének. A környezet megismertetése és védelme érdekében környezetbarát szemlélet és környezettudatos magatartás kialakítása.

Tudatosodjon bennük, hogy a jövő az ő kezükben van, ismerjék a szelektív hulladékgyűjtőket, azok fontosságát és szükségességét. A gyermek, miközben felfedezi a környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Célunk:

A gyermekek aktivitásuk és érdeklődésük során szerezzenek tapasztalatokat a közvetlen és tágabb természeti és társadalmi környezetük viszonyairól. Alakuljon ki a gyermekekben pozitív érzelmi viszony a természethez, az emberi alkotásokhoz, ismerjék meg azok védelmét az értékek megőrzését, a haza szeretetét, a helyi hagyományokat, és néphagyományokat, szokásokat. Jussanak olyan tapasztalatok birtokába, melyek a környezetben való - életkoruknak megfelelő- biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára építve tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, alapozza meg a természet és a haza szeretetét, védelmét, az élet tiszteletét.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket, a tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- A gyermekek meglévő tapasztalataira támaszkodva új ismeretek nyújtása, meglévő ismeretek mélyítése, összefüggések keresése, ok-okozati viszonyok megláttatása.
- Olyan készségek, képességek kialakítása, amelyek által a gyermekek képesek lesznek a biztonságos, kulturált közlekedésre.

- A gyermekek érdeklődésének felkeltése a környezetalakító, munkajellegű tevékenységek iránt, azok fontosságának, hasznosságának átélésére, eredményeinek megbecsülésére nevelés.

Környezetvédő magatartás megalapozása:

- természetvédelmi teendők, tevékenységek évszakok szerint
- növények és állatok megismerése, gondozása

A környezettudatos magatartás kialakításának célja

- Környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása, amely magába foglalja a szűkebb és tágabb környezet, kulturális és természeti értékek megismertetését, megszerettetését és annak megóvására való nevelést.
- A társadalmi igények változásához igazodó, a gyermek életkorának megfelelő természeti, - emberi, - és tárgyi környezetből szerzett tapasztalatok, melynek birtokában biztonságosan eligazodik az őt körülvevő világban.
- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, melyek a környezettel való harmonikus együttéléshez szükségesek és a családok környezettudatos életviteléhez hozzájárulnak.

Az óvodakert, mint a nevelés színtere

A gyermek személyiségfejlődésében, ismeretszerzési folyamatában, tanulásában a spontán játék mellett jelentős szerepet játszik minden olyan tevékenység, melyet az óvodapedagógusok kezdeményező irányítással, játékosan végeznek. A gondolkodás fejlődését tapasztalásokkal segítjük. Amikor a gyermek maga ülteti el növényt, neveli saját palántáját, gondozza a kertben, majd a termést betakarítva salátát készít belőle, vagy szendvicshoz fogyasztja, akkor ebből a tapasztalás sorozatból új ismeretek sorával gazdagodik: az ültetés, locsolás közben a száraz, vagy nedves talajt tapint, figyelheti a növény növekedését, gyomot irt körülötte, figyeli virágzását, termését.

Vaja Tavirózsa Óvoda

Az óvodakerttel otthonosabb, emberbarát környezetet teremtünk, melyben a gyermekek humánusabb felnőtté válhatnak.

A biológiai körforgások a gyermek előtt zajlanak le. Megtapasztalja az egész körforgás menetét, amit szemléltet.

A kertészkedéssel fejlődik a gyermekek figyelme, együttműködési képessége. Kialakítható általa az óvó- védő magatartásforma, fejleszthető önbecsülése, önállósága, kötelezettségvállalásra és teljesítésére ösztönzi.

A környezeti nevelés ajánlott témakörei:

- Évszakok, napszakok
- Állatok, növények
- Óvodások vagyunk
- Család
- Testünk
- Az emberek munkája
- Közlekedés
- Hazafias nevelés, Szülőföld
- Jeles napok, Néphagyományok, Ünnepek
- Színek

Természeti környezet:

A természeti környezet megfigyelése a 4 évszak körforgásának, a napszakok váltakozásának és az időjárás megtapasztalásának kölcsönhatására épül. A természet folyamatos változását a növény és állatvilág megfigyelése kapcsán ismerik meg a gyermekek. Minél több tevékeny, spontán és szervezett ismeretszerzési lehetőséget biztosítunk lehetőség szerint a természetben. A csoportszobák hangulatát évszakkal, természeti sarok kialakításával színesítjük.

Az állatok témakörének feldolgozását lehetőség szerint a közvetlen tapasztalatszerzésre építjük. A vadon élő és más világrész tájain élő állatok megismerésére különböző lehetőséget

biztosítunk: képek, enciklopédiák, filmek nézegetése, állatkert, vadaspark és múzeum látogatása.

A környezethez való pozitív érzelmi kötődés kialakulásának folyamatát évszakokhoz kapcsolódó jeles napok, néphagyományok, ünnepek megtartásával segítjük elő.

A „természet ünnepei” – az összetartozás átélését segítik a közös élményeken keresztül. A környezetbarát és környezettudatos életmódra való felkészítést kiskertgondozással, komposztálással, szelektív hulladékgyűjtéssel, madáretetők kihelyezésével tesszük lehetővé.

Környezetbarát, környezetvédő gyermekeket nevelünk, évente 4 jelesnap megtartásával.

Társadalmi - környezet:

A társadalmi környezet a gyermekek alapvető életteréből, a családból indul ki. A gyermek miközben felfedezi, a környezetét olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek az életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Az óvodai környezet megismerése után a gyermekek felfedezik közvetlen lakóhelyüket, megismerik a helyi hagyományokat, a fontosabb intézményeket, közben gyakorolják a helyes közlekedés alapvető szabályait.

A társadalmi környezet megismerését bővítjük a hazafias neveléssel, a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj és néphagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeivel – melynek során a gyermekekben kialakul azok szeretete és védelme.

A felnőtt életre nevelés alapvető területe a munkához való pozitív érzelmi viszony kialakítása, ennek érdekében megismertetjük a gyermekeket a különböző életkorukhoz közelebb álló foglalkozásokkal.

A gyermek önmagáról alkotott énképformálásban a belső értékek keresése mellett fontos az emberi test megismerése is. Testrészek, érzékszervek, ezek funkcióját, ápolását, védelmét és gyógyítását megismertetjük a gyermekekkel. Új alternatív lehetőségként a gyógyteák, zöldségek, gyümölcsök, vitaminok és azok egészségre jótékony hatását ismertté tesszük a gyermekek számára, a havi 1 Egészség hét megrendezésével.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek életkoruknak megfelelően érdeklődjenek szűkebb- és tágabb környezetük iránt.

Szívesen kapcsolódjanak be a környezeti tevékenységekbe, védjék, óvják a természetet.

Különböztessék meg az évszakokat, napszakokat, ismerjék jellemző jegyeiket, körforgásukat.

Ismerjék a növény fejlődése és az időjárás közötti összefüggéseket, környezetük növényeit, állatait, ismerjék fel, gondozzák azokat, használjanak gyűjtőfogalmakat.

Ismerjék a víz fontosságát.

Körvonalazódjon bennük az őket körülvevő helyi környezet értékei és hagyományai.

Legyenek képesek bemutatkozni, ismerjék saját adataikat, szüleik foglakozását.

Legyenek gyakorlottak a közlekedési szabályok betartásában.

Életkoruknak és egyéni sajátosságuknak megfelelő testséma ismerettel rendelkezzenek.

Ismerjék fel és nevezzék meg a színeket, azok sötét és világos változatait.

Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

A környezettudatos nevelés világnapjai:

Kiemelt feladatunk a környezet megismerésére nevelés, törekszünk a természet közeli, tevékeny megtapasztaláson alapuló ismeretnyújtásra, feldolgozásra.

- Állatok világnapja október 4.
- A víz világnapja március 22.
- A Föld napja április 22.
- Madarak és fák napja május 10.

Hagyományaink, ünnepeink:

- Betakarítás
- Mikulás
- Advent
- Karácsony
- Farsang
- Nőnap

Vaja Tavirózsa Óvoda

- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja
- Táncgála
- Ballagás
- Sportnap- Egészségnap
- Gyermeknap, családi nap
- Gyermekek névnapja, születésnapja
- Városi rendezvények
- Idősek napja

Az óvoda nyitott, a Szülőkkel együtt szervezett hagyományos rendezvényei:

- Az intézményi szervezés igyekszik lehetővé tenni, hogy a nevelés szempontjából átgondolt, megfogalmazott ünnepek alkalmával nyílt rendezvényeken a szülők együtt ünnepelhessenek gyermekeikkel.
- hangulati előkészítés, ünnepi készülődés, ajándékkészítés, szülők invitálása alkotó délután alkalmával
- Anyák napja - Édesanyák, köszöntése, ajándékkészítés,
- Ballagás: Nagycsoportosok búcsúzása, Angol csoport műsora
- Táncgála: a külön táncra járó gyermekek számára lehetőséget biztosítunk a
 - nevelési évben elsajátított koreográfiák bemutatására
- Farsang: Jelmezbe öltözés, játékos vetélkedés saját csoportban, közös tánc, jelmezbemutató-a Tornateremben.
- Sportnap-Egészségnap: Az egészséges életmódhoz kapcsolódó tevékenységek összekapcsolva gyermekek játékos tevékenységeivel.
- Gyermeknap- családi nap: Közös eltöltött délelőtt, a tevékenységek a szülők bevonásával történik.

Célunk:

Az ünnepek, megemlékezések célja a hagyományok ápolása, tisztelete, és a gyermekek erre történő nevelése, a hétköznapiak színfoltjainak frissítése, az óvoda meglevő hírnevének megőrzése, illetve növelése.

Az óvodapedagógus feladata:

A hagyományápolás elsősorban a nevelőtestület feladata, de az alkalmazotti közösség tagjainak közreműködése, valamint a gyermekek és szülők bevonása révén is gondoskodik arról, hogy az intézmény hagyományai fennmaradjanak.

Az óvodapedagógus - kellő időt biztosítva a felkészülésre – az ünnepet a gyermekek számára érthető tartalommal, formával tegye emlékezetessé, bensőségesse. A gyermekközösséggel kapcsolatos megemlékezéseket, hagyományokat különböző szervezési formában a helyi pedagógiai programból az adott évre lebontva az éves óvodai munkaterv tartalmazza, amit az óvodapedagógusok saját csoportjukban alakítsanak egyedivé, differenciálják a gyermekcsoport életkori sajátosságainak megfelelően.

Az intézmény közösségi programokat szervez.

A nyílt rendezvényeken részt vesznek a közösségfejlesztésben.

b) Matematikai tartalmú tapasztalatok:

A gyermekek a környezetük megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jutnak és azokat a tevékenységeikben alkalmazzák.

Célunk:

A környezet tevékeny megismerése közben szerzett matematikai tapasztalatok által fejlődjön a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemlélete, alakuljon ítélőképessége.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén

- A gyermeket körülvevő környezeti valóság mennyiségi, térbeli viszonyainak, formáinak felfedeztetése, megtapasztaltatása

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása
- Megismerő képesség (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése
- A logikus gondolkodás megalapozása, a kreativitás fejlesztése
- Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel
- Matematikai képességek fejlesztése játékosan, játékba építetten, a gyermek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire támaszkodva.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása, szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése
- A számfogalom előkészítése, megalapozása
- Tapasztalatszerzés elősegítése a geometria körében
- Térben és síkban történő tájékozódás fejlesztése

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek vegyék észre környezetükben az elemi matematikai összefüggéseket, hogy a tárgyak szétválogathatók, összehasonlíthatók.
- Végezzenek sorba rendezéseket, méréseket.
- Ismerjék a tő és sorszámneveket.
- Halmazokkal, különféle egységekkel mennyiségi, számlálási műveleteket végezzenek legalább 10-es számkörben, differenciálva, számkör átlépéssel /bontás, műveletek halmazokkal/. Ismerjék fel a testeket és a síkidomokat. / gömb – kör, kocka – négyzet, téglalest – téglalap, kúp - gúla – háromszög, sokszög/

Vaja Tavirózsa Óvoda

- Ismerjék a kicsi – nagy, alacsony – magas, hosszú – rövid, keskeny – széles fogalmakat.
- Tudjanak párosítani, ismerjék a névutókat, az ugyanannyi, ugyanolyan fogalmakat.
Legyenek tisztában a téri irányokkal, tájékozódjanak síkban /pl. papírlapon/ is.
alakuljon ki bennük a balról- jobbra haladási irány követése.
- Nagyon fontos, hogy a gyermekek a matematikai tartalmú ismereteiket képesek legyenek szóban is megfogalmazni. Alakuljon ítélőképességük.

Képességfejlesztés lehetőségei a külső világ tevékeny megismerése során

TESTI	ÉRZELMI – SZOCIÁLIS	ÉRTELMI	KOMMUNIKÁCIÓS
Egyensúlyérzék, finommotorika, nagymozgások, szem – kéz, szem – láb koordináció. Manipulációs készség, gyors reagálás.	A természethez való pozitív érzelmi viszony szülőföld, emberek, a táj szeretetre nevelés, tárgyi kultúra értékeinek szeretete, védelme. Feladattudat, szabálytudat, kitartás, türelem, ítélőképesség, kapcsolatteremtő képesség, közösségi érzés, szociabilitás, másokkal való kapcsolat igénye, testséma önmaga felismerése. Intellektuális érzelmek, együttműködési készség, feladattartás, önálló feladatmegoldás.	Érzékelés, íz érzék, térérzékelés, időérzékelés, érzékszervi működés. Figyelem – koncentrált, - szándékos: Formaalakítás, hallási érzékelés, szem fixációs működése, tapintásos érzékelés. Téri helyzetek, cselekvések, színek, irányok, formák, tulajdonságok, méretek felismerése. Fogalomalkotás, számfogalom, számolási készség, problémamegoldó gondolkodás Szándékos figyelem Problémakezelés Analizáló-szintetizáló készség fejlesztése	Beszédkultúra, kérdéskultúra, kifejezőkészség, magabiztos tudatos kreatív önkifejezés. Választékos nyelvi eszközökben gazdag, kulturált stílus, különböző kommunikációs helyzetekben. Beszédbátorság erősítése, beszédtechnika fejlesztése, szövegértés, kialakítása szövegalkotási kedv felkeltése Kommunikációs igény motiválása. Szókincsbővítés, tiszta artikuláció fejlesztése, verbális fejlesztés,

VII.3. Mindennapos mozgás

A mozgás a gyermek legalapvetőbb szükséglete, legtermészetesebb megnyilvánulási formája. 3–7 éves korig jelentős szerepet tölt be a gyermeki személyiség fejlődésében. A rendszeres mozgás befolyásolja az egész szervezet növekedését, fontos szerepet játszik az egészségesebb életvitel kialakulásában, az egészség megóvásában. Az örömteli és közösségben történő mozgás kedvezően befolyásolja a pszichikai, testi, értelmi és szociális képességek alakulását, szellemi frissességet nyújt és kiegyensúlyozottabbá válik a gyermek érzelmi élete.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) a, spontán aktív szabadjátékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) b, szervezett mozgásos tevékenység,
- c) c, valamint az irányított mindennapos mozgásfejlesztés.

Az óvodapedagógus feladata:

Az óvodai nevelés minden napján, minden gyermek számára lehetőséget nyújtson fejlettségüknek, érdeklődésüknek, temperamentumuknak legmegfelelőbb tevékenységeknek. A feltételek, az eszközök álljanak a gyermekek rendelkezésére, hogy saját maguk is képesek legyenek megszervezni mozgásigényüket. A gyermekek vegyenek részt a szervezett mozgásos tevékenységben, amelynek megszervezésénél fontos szempont, hogy a legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak. A pedagógus a differenciálás módszerét alkalmazva a mozgásos tevékenységek során biztosítson lehetőséget a gyermekek számára saját képességeinek megfelelő feladatok végzéséhez.

Az óvodai szervezett mozgásos tevékenység mozgásanyaga:

- 3–4 éveseknél a természetes mozgásokra,
- 4–5 éveseknél a tér mozgásos megismerésére,
- 5-6-7 éveseknél az észlelés fejlesztésére, valamint a keresztcsatornák és finommotorika fejlesztésére irányuljon.

A mozgás fejleszti a kúszást, mászást, járást, futást, az ugrást, a dobást, a támaszt, az egyensúlyozást, megismerkednek a gyermekek a talajtorna egyes elemeivel, és a mozgásos játékokkal.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségének- a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség- fejlődésére.

Az irányított mindennapos mozgásfejlesztés, amely megfogalmazza azt az igényt, hogy mindennap rendszeresen mozogni jó és szükséges. Részt képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játkos, táncos úton történő fejlesztést. A mindennapos testmozgás a tornateremben, a csoportszobában, a sószobában vagy az udvaron is megszervezhető. A jól megszervezett mozgás fejleszti a testi képességeket, az ügyességet, az erőt, a gyorsaságot, az állóképességet. A prevenciónak nagy szerepe van a gyermek helyes testtartásának, szép mozgásának kialakulásában. Az óvodai élet minden területén a mozgásfejlesztésben is feladata az óvodapedagógusnak, a tehetségek felismerése, elősegíteni abban, hogy magasabb szintre lépjenek.

A fejlődés eredménye óvodáskor végére:

A mozgásfejlesztés alapvető célja, hogy a természetes mozgáskedvet megtartsuk, a gyermekek mozgási igényét kielégítsük, és a mozgást megszerettessük.

A foglalkozásokon a gyermekek jó hangulatban, jó közérzettel vegyenek részt, kellemesen fáradjanak el. Rendkívül fontos a fizikai erőnlét fejlesztése, az egészséges életvitel kialakítása. Egészséges személyiség fejlődéséhez szükséges, hogy megfelelő időben, megfelelő tevékenységeket végezzenek.

Az óvodai mozgás mozgásanyagát – korcsoportokra lebontva- szem előtt tartva, fontos, hogy járni, futni különböző feladatokkal, bújni 40 cm alatt, gurulóátfordulást végezni, 30-50 cm magasat átugrani, a labdát biztonságosan elkapni, dobni, folyamatosan ütügetni.

Vaja Tavirózsa Óvoda

Önállóan szervezzenek fogó, futójátékokat, segítséggel pedig verseny és szabályjátékokat.

Képességfejlesztés lehetőségei a mozgástevékenység terén

TESTI	ÉRZELMI – SZOCIÁLIS	ÉRTELMI	KOMMUNIKÁCIÓS
Erő, ügyesség, összerendezett mozgás, egyensúlyérzék. Finommotorika, állóképesség, mozgásigény, nagymozgások, szem – kéz koordináció.	Aktivitás, érzelmi motiváltság erősítése, kitartás, szabálytudat, nehézségek leküzdése. Közösségi magatartás, kudarc elismerése, önbizalom, önértékelés, testfogalom, testséma, testrészek és funkcióik megismerése, oldaliság, a törzs függőleges zónájának kialakítása, önmaga felismerése (tükör).	Térérzékelés, téri irányok és viszonyok, alak, forma, szín, méret megismerése, keresztcsatornák, vizuális, tapintásos, hallásos. Vizuális időrendiség és ritmus, vizuális diszharmonia.	Tárgyak testrészek megnevezése, téri irányok viszonyok megnevezése, méret, hasonlóság, különbözőség megnevezése, mozgással és a testsémával kapcsolatos szavak gyakorlása.

VII.4. Ének, zene, népi játék, tánc

„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele lelki
vérszegénységben él és hal.”

(Kodály Zoltán)

Cél: Örömteli élményekben gazdag, tevékenységekben a zenei – érdeklődés, anyanyelv, ízlés kialakítása. A zene iránti befogadó készség kialakítása, zenei élményekhez juttatás, zenei érdeklődéskeltés, örömszerzés, zenei ízlés, formálás, esztétikai fogékonyság megalapozása, az éneklés – zenélés – ritmikus mozgás megszerettetése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Népi játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások felhasználásával fejleszti a ritmust, éneklést, hallást, mozgást.
- A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző- állami, egyházi, jeles- ünnepekhez fűződjön.
- Az éneklési készség, ritmusérzék, hallásfejlesztés, harmonikus mozgás, zenei alkotó fantázia fejlesztése.
- A népdalok, népi játékok által a hagyományokat megismerteti, továbbélését segíti.
- Jó példát mutat a gyermekeknek a tiszta, szép énekléssel és szövegkiejtéssel.
- Ügyel, hogy a dalanyag a gyermekek értelmi és fizikai adottságainak megfelelő, kis hangterjedelmű c-c' magasságú legyen.
- Buzdítja, bátorítja a gyermekeket az egyéni, önálló éneklésre is.
- Az egyenletes löktetés megéreztetését kiscsoportos korban elkezdi egyszerű, utánzó mozdulatok folyamatos ismételtetésével.
- A dalok ritmusát kiemeli, erre épül a motívum hangsúly megéreztetése.
- Egyenletes és ritmus összekapcsolása.
- Ritmus visszhang játék.
- Gyors-lassú tempó érzékeltetése és kifejezése.
- Megismerteti a gyermekeket néhány egyszerű ritmushangszer használatával.

- Hallásfejlesztés: Magas és mély hang közti különbség felismerése és kifejezése.
- Halk és hangos közti különbség felismerése és kifejezése.
- Hangszín felismerés: a környezete tárgyainak, zörejeinek felismerése. Belső hallás fejlesztése:
- Dallam felismerés (dúdolásról, hangszerről).
- Dallambújtatás
- Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.
- Harmonikus mozgás, gyermektánc fejlesztése
- Térformák alakítása. Egyszerű tánc mozdulatok elsajátítása (pl: forgás, guggolás, taps, sarokkoppantás, egy lépéses csárdás).
- Átbújás, szűkülő-bővülő kör, sorgyarapodó, páros játékok, utánzások.

Hagyományőrzés, népszokások:

Nevelőmunkánk fontos része az ünnepekhez kapcsolódó szokások, azok hangulatának felelevenítése, ezek ápolása.

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez változatos tevékenységet biztosítunk. A különböző tevékenységek során a magyar népi kultúra gazdag anyagából merítünk, ezzel erősítve a szűkebb, tágabb környezethez való kötődést, a hazaszeretet kialakulását.

Szervezés:

A zenei nevelést kötetlen formában szervezzük, figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, megragadjuk a nap folyamán adódó lehetőségeket is. Minél több lehetőséget biztosítunk a gyermekek zenei képességeinek és zenei kreativitásának kibontakoztatására.(eszköz, hely)

Az énekes játékokat is kötetlen formában tartjuk, biztosítva az önfeledt, örömteli játékot.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat, népi játékok
- A gyermekek gátlások nélkül egyedül is tudjanak énekelni.
- Ismerjenek 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű népi gyermekjátékdalt, alkalmi dalt, műdalt.
- Tudjanak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Érezzék az egyenletes löktetést és a dalok ritmusát, legyenek képesek azt különböző mozgásformákkal kifejezni, érzékeltetni.
- Ismerjék fel a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részletekről.
- Tudjanak megkülönböztetni zenei fogalom párokat.
- Tudjanak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Használják az ütőhangszereket, próbálkozzanak az improvizálással.

Képességfejlesztés lehetőségei az ének, zene, népi játék, tánc tevékenységében

ÉRZELMI-SZOCIÁLIS	ÉRTELMI	VERBÁLIS	TESTI
Zenehallgatás – befogadás, zenei ízlés, népi hagyományok ápolása, ismerkedés a klasszikus zenével a szép, - mint esztétikai élmény egymáshoz való pozitív viszony érzelmi élet gazdagodjon. Alkalmazkodó képesség, együttműködő készség, közösségi érzés.	Auditív memória, belső hallás, vizuális memória, dallam felismerés hangszerről, énekhangról, dallamvisszhang. Zenei érdeklődés, téri tájékozódás – keresztcsatornák, zenei kreativitás, zenei improvizáció, pontos szövegkiejtés, tiszta éneklés és artikuláció. Testséma, testrészek	Hangszín felismerés: zörejhangok, különböző hangú tárgyakkal halk hangos felismerés, maga – mély hang érzékelése, megkülönböztetése, felismerése, ritmusérzék, egyenletes lüktetés, környezet hangjainak megfigyelése	Mozgáskultúra fejlesztés, mondóka, játékos mozgással, egyenletes lüktetés, különböző mozgásformákkal, ritmustartás, ritmustapsolás, ritmushangszerek megismerése, mondóka ritmusa, nagy mozgások fejlesztése: gyors – lassú mozgások, egyensúlyérzék és finommotorika

VII.5. Verselés-mesélés, (dramatizálás, bábozás)

A mese, a vers az anyanyelvi nevelés fontos eszköze, az értelmi, érzelmi, erkölcsi nevelés legfőbb segítője. Minden nap mesélünk, verselünk. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején. Az óvodások kedvelik a gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását. Erre tekintettel vagyunk, ezért egy héten keresztül, napi szinten ugyanazt a történetet dolgozzuk fel. A vers, mese kezdeményezések anyagát, gerincét a magyar népmesekincs adja, de megismertetjük a gyermekeket klasszikus és kortárs irodalmi művekkel is. A népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van. Lehetőséget teremtünk a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához, saját vers- és mesealkotásához. Megfelelő eszközök biztosításával elősegítjük, hogy a gyermekek eljátszhassák, mozgással és/vagy ábrázolással megjeleníthessék a mesét. Segítjük a bábozás és a dramatizálás tevékenységek megvalósulását. Az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak egyaránt szerves része a bábozás, a dramatizálás. Rajtuk keresztül tükröződnek a gyermekek irodalmi élményei, kiegészülve hangulatukkal, kreativitásukkal, fantáziájukkal.

Az irodalmi élmények feldolgozását különböző eszközök, anyagok barkácsolási lehetőségek biztosításával is elősegítjük.

Tapasztalataink szerint a családokban a mesélés helyett a személytelen, kontroll nélküli televízió, videó, DVD, számítógép, tablet, okostelefon került előtérbe. A válogatás nélkül gyermekek elé kerülő műsorok fokozzák feszültségüket, félelmeiket, agresszivitásukat, és sok esetben helytelen mintát adnak. Ezért a szemlélet formálásának segítése érdekében folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket az óvodában hallott, ismertetett művekről, népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotásokat ajánlunk otthoni használatra.

Célunk:

- A korosztálynak megfelelő irodalmi élmény nyújtása, az irodalmi érdeklődés felkeltése.

- Szókincs és kifejezőkészség bővítése, az olvasóvá nevelés megalapozása.
- A környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Aktív befogadóvá nevelés a mondókákon, verseken, meséken keresztül.

Az óvodapedagógus feladata:

Az óvodapedagógus előadásmódja tükrözze anyanyelvünk hangzásvilágát, ritmusát, dallamát. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érezze magát, és a játéktevékenységekhez hasonlóan a mesehallgatás során, eleven, belső képvilágot jelenítsen meg. A pedagógus bábozása, dramatizálása legyen modell értékű a gyermek számára. A gyermek részére alkalmat kell biztosítani az önkifejezés lehetőségeinek felkínálására, ösztönözni a saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására. Igényeik szerint elbábozhassák, eldramatizálhassák kedvenc meséjüket. Az irodalmi nevelés legfontosabb eszközei a mesekönyvek. Meg kell alapozni a könyvhöz fűződő pozitív kapcsolatokat. Épüljenek be az IKT-eszközök az irodalmi nevelésbe. A gyermekek alkalmanként jussanak el bábszínházba, színházba.

Szervezés:

Fontos a megfelelő hely, idő, nyugodt légkör biztosítása a hangulat kialakítása és a mesei légkör megteremtése érdekében. A tevékenységet kötetlen formában szervezzük.

Tartalma:

Elsősorban magyar népi, illetve műalkotások:

Mondókák, kiolvasók, dalok, állatmesék, láncmesék, felelgetős mesemondókák, hosszabb versek, verses mesék, tündérmesék, elbeszélések, történetek. Kortárs irodalmi művek /versek, mesék/

„Kárpát-medence” gyermekversei, mondókái, meséi

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor:

- A gyermekek az óvodai játékidőben is mondogassanak odaillo mondókákat, verseket, rigmusokat.
- Szívesen hallgassanak mesét.
- Tudjanak tiszta kiejtéssel mondókákat, kiolvasókat, verseket, stb.. Önálló verselésre, mesemondásra vállalkozzanak.
- Segíthetnek a mesemondás, verselés helyének, feltételeinek kialakításában.
- Kedvenc mesehőseik történetei jelenjenek meg játékukban /bábozásban, dramatizálásban, szerepjátékukban/.
- Használják mesélés közben a mesei szavakat, számokat, kifejezéseket, fordulatokat.
- Gondosan bánjanak a könyvekkel és leporellókkal.
- Szívesen látogassanak előadásokat színházban, moziban, bábszínházban.
- Jegyezzék meg az érdekes mese és szófordulatokat, furcsa vagy széphangzású neveket, s ez épüljön be aktív szókincsükbe.
- Jelenjen meg irodalmi élmény az ábrázolásukban.

Vaja Tavirózsa Óvoda

A képességfejlesztés lehetőségei a vers és mesehallgatás alkalmain

ÉRZELI-SZOCIÁLIS	ÉRTELMI	VERBÁLIS	TESTI
Érzelmi biztonságuk kialakítása, érzelmi életük gazdagítása, igazságérzet kialakítása, kapcsolatteremtő képesség.	Belső képi világuk, fantázia, reprodukció készség mese megértése, időrendiség. Testrészek ismerete, testséma fejlesztése, dominancia	Mozgásos észlelés, tapintásos észlelés, hallás, hangészlelés, auditív emlékezet, beszédritmus. Beszédkedv felébresztése, artikulációs tisztaság, beszédkészség, nyelvi kifejezőkészség, beszédkultúra, Nonverbális készségek	Ritmuserzők, auditív ritmus egyensúlyérzők, finommotoros tevékenység: beszéd és mozgás összekapcsolása

VII.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az esztétikai nevelés harmadik területe igen szerteágazó, sokszínű az óvodában. Tartalmazza a rajzolást, festést, mintázást, kézi munkát, barkácsolást, képalakítást, de bizonyos mértékig a konstruálást, építést is.

Célunk:

Az ábrázolás különböző fajtái mellett a gyermekek ismerkedjenek meg műalkotásokkal, népművészeti elemekkel is. Ezen tevékenységeknek rendkívüli szerepe van a gyermek formai, téri világának alakulásában, amely elengedhetetlen az iskolai írás, olvasás és számolás megkezdéséhez. Esztétikai hatása pedig az alkotások megismerésekor érvényesül, hiszen eközben alakul a szép iránti nyitottságuk, igényességük, gazdagodik élmény és fantázia világuk.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az óvodapedagógus ismerje a gyermek egyéni kezűgyességét, és ha kell, egyéni bánásmódban fejlessze azt. Az ismeretlen technikák bemutatása a gyermekeknek, az eszközhasználat szabályainak tudatosítása a balesetveszély elkerülése végett.
- Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.
- Előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását.
- Új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevelés.
- A helyes ceruza és ecsetfogás kialakítása a későbbi megfelelő írásmozgás koordináció megalapozása érdekében.
- Az óvodai nevelés folyamán kellő hely, idő, eszköz biztosítása a vizuális önkifejezésre. Az eszközök folyamatos jelenléte az alkotási kedv ösztönzésére.

- A környezetünkben lévő Múzeum, Szoborpark, műalkotások, Tájház, Kastélykert vizuális élményével való ismerkedés, a fő esztétikai élmények feldolgozása, képi megjelenítése.
- Környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Múzeumpedagógussal való kapcsolattartás kialakítása a jeles napok figyelembevételével.

Tartalma:

- természeti-társadalmi környezet témái
- magyar népi kultúra alkotásai
- műalkotások

A környezet megismerése során szerzett tapasztalatok, az átélt élmények beépülnek. A gyermek a természeti-társadalmi környezetében hozzá érzelmileg közelálló témákat jeleníti meg alkotásaiban.

A természetes anyagok esztétikailag értékesebbek, más minőséget hordoznak, mint a műanyagok, ezt mindig előtérben kell helyezni. Nagyon fontos a forma és színeképzetek kialakítása. A gyermeki fantázia és belső képi világot sémákkal nem kötjük meg. Lehetőséget teremtünk az elkészült munkák kiállítására faliújságon, hiszen ez a gyermekeket nagyban ösztönzi a további munkára. Amit készítenek az a játék kelléke is lehet.

Ha sikerélménnyel párosul a vizuális nevelés nő az önbizalmuk, erősödik a feladattudatuk, fejlődik esztétikai érzékük, látási, tapintási, mozgási érzékelésük összerendeződik, fejlődik megfigyelőképességük és kreativitásuk, gazdagodik fantáziaviláguk.

Az elkészült eredményt nem rangsoroljuk, minősítés csak pozitív lehet, a legfontosabb, hogy a gyermekek eljussanak az ábrázolás élményéhez, legyen bennük az alkotás öröme, díszítőkedv. A tehetséges gyermekek külön kézműves foglalkozás keretein belül, olyan technikákkal ismerkedhetnek meg, amivel a csoportokban még nem találkoztak.

Szervezés:

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékban jelen vannak, beépülnek. Egy héten egyszer-kétszer korcsoporttól függően, tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk, melyeknél törekszünk a komplexitásra. Az ajánlott téma, különböző technikával történő megvalósítása, a gyermekek sajátosságait, képességeit figyelembe véve.

Fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel ábrázolják élményeiket felismerhető módon. Használjanak változatos színeket.
- Megfigyelés, emlékezet és képzelet után hangulati elemeket tartalmazzon munkájuk.
- Díszítsék különböző mintaelemekkel az adott felületet.
- Biztonsággal használják az ollót.
- Papírból képesek legyenek tépni, hajtani, nyírni, ragasztani.
- Egyéb anyagokból, természetes anyagokból legyenek képesek egyszerű játékokat létrehozni.
- Biztosan és tisztán használják az ecsetet.
- Ismerjenek néhány műalkotást, azok témáját, ismerjék fel annak hangulatát a színhasználatáról, képi kifejezőelemekről.

Képességfejlesztés lehetőségei a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységeiben

ÉRZELMI-SZOCIÁLIS	ÉRTELMI	VERBÁLIS	TESTI
Akarati tulajdonságok, igényesség, szép iránti fogékonyság, esztétikai érzelmek, frusztráció. Önismeret, önértékelés, önbizalom, testséma, testrészek, keresztcsatornák, pozitív énkép, önelfogadás, alkalmazkodási készség.	Alaklátás, formaállandóság, rajzi kifejezőképesség, emlékezet, fantázia, alkotóképeség, észlelőképeség, formák, arányok, méretek, színek, színharmóniák, színárnyalatok. Formaérzék, formaismeret, formaképzelet, színérzék, díszítő érzék, irányérzék, mozgásos észlelés rész – egész látás, tapintás, észlelés, megfigyelőképeség, vizuális memória, ritmus, összehasonlítás, szétválasztás, csoportosítás, téri tájékozódás síkban, térbeli alakzatok felismerése, létrehozása.	Fogalomrendszer, szókincsbővítés Időviszonyok Tárgyi megnevezések Testfogalom Verbális fejlesztése Rajzi kifejezőkészség komplex fejlesztése	Egyensúlyérzék, Finommotorika, kézügyesség. Helyes eszközfogás, ülés, testtartás Nagymozgások szem – kéz, szem – láb koordinációja, mozgás feletti kontroll, mozgás tudatos irányítása, szemmozgatás, szem fixáció.

VII.7. Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység célja:

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését, a környezethez fűződő pozitív viszony kialakulását, annak megóvását, védelmét a munka értékteremtő, értékmegőrző szerepét, megbecsülését, saját és mások elismerésére nevel. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység.

Az óvodapedagógus feladata:

A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, szervezése, azok feltételének biztosítása. Nagyon fontos, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres és folyamatos tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba. A gyermek önkéntességének, nyitottságának, megismerési vágyának, aktivitásának, érdeklődésének tudatos felhasználása a nevelési célok elérése érdekében. A munka során a gyermekekkel való együttműködés és folyamatos konkrét, reális, differenciált fejlesztő értékelés, a gyermekekben pozitív viszony kialakítása a munkához.

Változatos munkafajták biztosítása egyéni képességek figyelembevételével.

A munka folyamán gyakorlási lehetőségek biztosításával, annak elérése, hogy a gyermekek megtanuljanak dönteni, feladatokat egymás között megosztani, ez szolgálja a gyermekek életre való felkészítését.

Nagyon fontos, hogy a munkavégzéshez elegendő eszközzel fel legyen készülve az óvoda.

Tartalma: az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, csoporttársakkal együtt, értük, később önállóan végzett alkalmi megbízások teljesítése, naposi vagy egyéb munkák, a környezet rendben tartása, növény és állatgondozás, udvari munkajellegű tevékenységek.

A gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek saját személyük, illetve a

Vaja Tavirózsa Óvoda

csoport érdekében maguk végezhessenek olyan munkát, amelyre képesek. Kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan, öntevékenyen végzik ezeket a tevékenységeket. Ügyelnünk kell arra, hogy tevékenységünk minta legyen a gyermek számára.

Minden korcsoportnál fontosnak tartjuk az önkiszolgálást, testápolást, öltözködést, étkezést, környezetgondozást.

A gyermekek figyelemmel kísérik a növények gondozását, segítenek az udvar és a zöldséges kert rendben tartásában. A gyermekek erejükhöz mérten részt vesznek a csoport rendbetételében, ártrendezésében. Részt vesznek a játékok összeszedésében, elrakásában. Apróbb feladatokat szívesen vállalnak, és elvégzik azt.

A naposi munkát, akkor vezetjük be, ha már a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamatok menetét, fogásait. Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti. Az egyéni megbízatások lehetőségeit gondosan tervezzük. Az ismétlődő munkákat a gyermekek együtt végzik.

Az óvodások önállóan végzik a naposi munkát. Ízlésesen, esztétikusan terítenek, étkezés után a szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek. Alkalomszerűen végeznek környezetszépítő munkát (játéktisztítás, játékjavítás, udvar rendjének megőrzése). Télen gondoskodnak a madarokról, gondozzák a csoportszoba növényeit, ellenőrzik a mosdó, öltöző rendjét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek saját személyükkel kapcsolatos feladataikat igényük és szükségletükhöz igazodóan önállóan végezzék.
- Válgják természetesen megjelenő tevékenységükké a környezetük rendjének megtartása, alakítása, annak megóvása a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- Ismerjék az eszközök rendeltetésszerű használatát, tartsák be a balesetvédelmi szabályokat.
- A gyermekek szeressenek közösen dolgozni.
- Önállóan, igényesen végezzék a naposi és felelősi munkákat.
- Szívesen vállalkozzanak egyéni megbízatások elvégzésére, azokat önállóan, felelősséggel, megfelelő önbizalommal és kitartással végezzék.

- Szívesen működjenek közre a növények gondozásában, a környezetvédelmi feladatok ellátásában.

VII.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai élet átfogó, folyamatos és alapvető feladata.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az óvodás gyermekek legfontosabb tevékenysége a játék. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A gyermekek ismeret és tapasztalatszerzése játékos keretek között történjen.

Az óvodai tanulás elsődleges célja:

Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg. Feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
- Ismeri és tudatosan alkalmazza a gyermekcsoport sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési/tanítási módszereket, eszközöket.
- Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a gyermekek tevékenységeinek fejlesztése.
- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai, érzelmi állapotát.

- Felkelti és fenntartja a gyermekek érdeklődését.
- Fejleszti a gyermekek tanulási képességeit, az önálló felfedezés gyakorlására lehetőséget teremt.
- Támogatja a gyermekek önálló gondolkodását, ismeri, és a nevelési-tanításitanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.
- Megteremti az általa irányított nevelési/tanulási folyamat során az együttműködési képességek fejlődéséhez szükséges feltételeket.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

lehet:

- kötetlen rendszeres
- kötetlen alkalomszerű
- kötött rendszeres
- kötött alkalomszerű

Óvodánkban minden korcsoportban igyekszünk tevékenységeinket komplexen megvalósítani. A spontán ismeretszerzésre a nap bármely szakában lehetőséget biztosítunk mind a játék, mind a munka jellegű tevékenységeknél.

A tanulás szervezeti formái:

- egyéni,
- páros,
- mikro csoportos,
- frontális.

Intézményünk működési rendje optimálisan szeretné segíteni az egyéni képességek kibontakozását, ehhez megfelelő eszközháttérre van szükség.

Az eszközök lehetnek a gyermek és felnőtt által készített tárgyak, vásárolt készletek, használati tárgyak, játékok, munkafüzetek, feladatlapok, tablók, melyek problémafelismerő és megoldó képességeket fejlesztenek. Illetve különböző IKT eszközök. Emellett gyűjthetnek természetes anyagokat, terményeket, a természet tárgyait. A közvetlen tapasztalatszerzésből következik, hogy egyes témák a szabadban történő megismerést kívánják meg. A módszer megválasztása a foglalkozás témájából ered, a gyermekek érdeklődését felhasználva, a létszámról tekintettel alkalmazzák a mindennapokban. Alapelv, hogy a tanulás folyamatát hassa át a játékoság, a folyamatosság és fokozatosság, nemcsak egy foglalkozásra, hanem a nevelés három-négy éves intervallumára kiterjedően.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Legyenek képesek életkoruknak megfelelő érzékelésre-észlelésre, képek vizuális, auditív differenciálására. Az önkéntelen bevésés mellett jelenjen meg a szándékos bevésés. Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük életkoruknak megfelelő szinten tegye lehetővé a probléma megoldást, a kreatív gondolkodást.
- Legyenek képesek bizonyos analitikus / elemző / látásmódra, amely segíti az ismeretanyag beépítését, az összegzésre, a konklúziók levonására, összefüggések levonására.
- A gyermekek feladattudata fejlődjön arra a szintre, hogy akaratilag tulajdonságainak rendelje alá tevékenységeit, és fontossági sorrendben az ismeretszerzés, a tudatos tanulás foglalja el az első helyet.

- Látásmódjuk tegye lehetővé, hogy egyes funkciókat, tevékenység területeket különítsenek el. /szerialitás képessége/
- A gyermekek nagymozgása és finommotorikája tegye lehetővé a helyes ceruzafogást, a későbbi írás elsajátítását.

VIII.A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére, 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az iskolaérettséghez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Testi érettség (fizikai alkalmasság):

- kb.110 cm testmagasság, min.18 kg testsúly
- alakváltozás (test megnyúlik, karcsúbb, vékonyabb lesz)
- harmonikusabb, összerendezett mozgás
- megkezdődik a fogváltás
- jó fizikai erőnlét
- normál esetben az érzékszervek optimális működése, vagy megsegítése
- dominancia kialakulása egyértelmű felismerhetősége
- testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- Óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, különösen a téri észlelés, téri tájékozottság, térbeli mozgásfejlettsége

Vaja Tavirózsa Óvoda

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés
- a cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van
- A gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában fejezi ki.
- Türelmesen végig hallgatja, és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a társadalmi-természeti környezetről.
- Ismeri szűkebb lakókörnyezetét.
- Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a közlekedés alapvető szabályait.
- Kialakulóban vannak azok a magatartásformák, amellyel védi-, óvja a környezetét.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait.

A szociálisan érett gyermek:

- A gyermek készül az iskolai életre, ez játékaiban is megjelenik.
- A rábízott feladatokat önállóan elvégzi, kitartó, tevékenységeit nem hagyja félbe.
- Figyelme tartós, hosszabb időn keresztül lekötik a tevékenységek.
- Feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.
- Egyre több szabályhoz képes alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Önállóan, átlagos munkatempóval tevékenykedik.
- Tud kapcsolatokat kialakítani és fenntartani kortársaival és a felnőttekkel.
- Megtalálja helyét a közösségben, kezeli a konfliktus helyzeteket.

IX.A GYERMEKI MÉRÉS-ÉRTÉKELÉS MŰKÖDÉSE A GYAKORLATBAN

Az óvodás gyermekek személyiségének megismeréséhez és fejlesztéséhez méréseket végzünk.

Az eredményes mérési eljáráshoz elengedhetetlen, hogy:

- a személyiség egészét átfogja,
- folyamatot képezzen (kitűnjön, hogy honnan hová jutott el a gyermek),
- egyéni fejlődési, érési tempót figyelembe véve értékeljük az eredményeket (pillanatnyi állapotot tükröz az eredmény, vannak gyorsabban, ill. lassabban fejlődő gyermekek),
- több fajta módszerrel vizsgáljuk a gyermeket (reális képet csak így kaphatunk).

Módszerek: megfigyelés, interjú, beszélgetés, teszt.

Óvodapedagógus feladata:

- Megtervezi a gyermekek, a csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
- Pedagógiai céljainak megfelelő ellenőrzési, értékelési eszközöket választ vagy készít.
- A gyermekeknek személyre szabott értékelést ad.
- A gyermekek számára adott visszajelzései rendszerek, egyértelműek, tárgyilagosak
- Elősegíti a gyermekek önértékelési képességének kialakulását, fejlődését.
- Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége.
- A gyermekek követésének kialakult rendje, eljárása van.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

2024/25-ös nevelési évtől az Ovikrétában vezetjük a dokumentációkat, a központi értékelési rendszernek megfelelően. Anamnézis a gyermek óvodába lépésekor kerül kitöltésre. Fejlettségi mutatók intézményi és szülői példányban készülnek: A gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatói alapján. Értékelésévente kétszertörténik. Bemeneti szintmérés, illetve év végi mérés. A korábban használt DIFER mérést nagycsoportban alkalmazzuk.

Esetleges fejlődési akadályozottság esetén:

- teljes DIFER
- Szakvélemény: Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság
- Egyéni fejlesztési terv

A gyermekek fejlettségállapotának mérése: DIFER

A DIFER programcsomag felkínálja a sikeres iskolakezdés előfeltételeit képező kritikus elemi készségek diagnosztizálását. 4-8 évesek körében rámutat az eredményesebb fejlesztés lehetőségeire, tennivalóira, megalapozva az iskolában tanított alapkészségek elsajátítását, az indulás esélyegyenlőségének javulását. Nagycsoportban május időszakában mérjük a gyermekeket.

X. INTEGRÁCIÓ A SAJÁTOSSÁG MEGŐRZÉSÉVEL, KÜLÖNBÖZŐSÉGEKHEZ VALÓ ALKALMAZKODÁSSAL Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

X.1. Tehetséges gyermek

Cél: Olyan támogató és szakszerű környezet megteremtése, amelyben a „tehetségigéreteket” minél korábbi életkorban felfedezzük, kiemelkedő képességeik továbbfejlődését biztosítjuk.

Feladat:

- A tehetség (valamilyen kiemelkedő adottság, képesség) legkorábbi felismerése.
- Az egyéni aktuális fejlettséghez igazított fejlesztés biztosítása speciális szükségletek kielégítésére.
- Tevékenységek szervezése a gyermek saját aktivitására támaszkodóan.
- A kreatív önkifejezés támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése.
- Lehetőségeinkhez képest a fejlesztéshez szükséges speciális eszközrendszer biztosítása.
- Kimagasló tehetség esetén szakemberek bevonása, tehetséggondozó intézmény ajánlása

Vaja Tavirózsa Óvoda

- A nevelési/tanulási folyamatban a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít.
- Tiszteletben tartja a gyermekek, személyiségét, tudatosan keresi a bennük rejlő értékeket.
- felelősen és elfogadóan viszonyul a gyermekekhez.
- Arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre álljanak a megfelelő tárgyi eszközök.

TEHETSÉGGONDOZÁS:

- **Angol foglalkozás:** Azok a nagycsoportos korú gyermekek vesznek részt benne, aki az óvodapedagógus megítélése alapján fejleszthető ezen a területen. Hetente, kis létszámú csoporttal foglalkozik velük egy nyelvvizsgázott óvodapedagógus.
Év végén, Ballagáskor rövid műsorral kedveskednek a vendégeknek.
- **Tánc:** Minden korcsoportból lehet jelentkezni táncra. Korosztályokkal külön foglalkozik 2 óvodapedagógus, heti rendszerességgel. Év végén Táncgála keretében mutatják meg egész évi munkájukat.
- **Kézműves foglalkozás:** A nagycsoportos korú gyerekek heti rendszerességgel ismerkedhetnek meg különböző eszközökkel, technikákkal. Az elkészült alkotások az óvoda aulájában egész évben megtekinthetők. Fontosnak tartjuk a néphagyományok fennmaradását, ezeket ötvözve készítik a pedagógus az éves tervüket.
- **Ovifoci:** A Tornatermünk, illetve a füves pályánk lehetővé teszi, hogy a fiúk, illetve lányok is, ezzel a sportággal megismerkedjenek. Heti rendszerességgel tartja a foglalkozásokat egy-egy önkéntes. A nagycsoportos fiúk vesznek részt benne. Előzetes szűrésen, felmérésen alapul a válogatás. Sajnos abban az évben tudjuk indítani csak, amikor vállalja egy hozzáértő önkéntes.

X.2.Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek óvodai nevelése

Cél:

Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű (továbbiakban HH) illetve a halmazottan hátrányos helyzetű (továbbiakban HHH) gyermekek részére.

Feladat:

- az intézményen belüli szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése
- a gyermek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembevételével
- gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakítása
- A HH és a HHH gyermek óvodai környezetben belüli teljes körű beóvodázásával biztosítani az esélyegyenlőséget.
- A HH és a HHH gyermek egyenlő elosztásával biztosítani intézményi és csoportszinten a szegregációmentességet.
- Egyéni, differenciált készség és képességfejlesztés egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve, változatos módszerrel.
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint óvodán kívüli szervezetekkel.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.

X.3.A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény a sajátos nevelési igényű - mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmazottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő – gyermekek, eredményes fejlesztésének biztosítására kiemelt figyelmet fordít.

Az alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A gyermekek között fennálló különbségeket pedagógiai programunk kialakításakor mindvégig figyelembe vettük. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Nevelőmunkánk során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta együttműködése szükséges. Az Óvoda a törvényi előírásoknak megfelelően biztosítja a szükséges ellátást.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

A sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan, a többi gyermekkel együtt neveljük. A kompetencia alapú szemlélet kihangsúlyozza: A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön.

A gyermekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítani az óvodának, ahol a különbözőség felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság megállapítja a testi és érzékszervi problémát, az értelmi és beszédzavart, vagy a pszichés fejlődés zavarai miatt kialakult nevelési, tanulási folyamatban meglévő tartós, súlyos akadályozottságot, akkor differenciált fejlesztésre, kis létszámú fejlesztő felkészítésre van szükség.

A nevelés segítői a gyógypedagógus (logopédus, pszichológus) és a fejlesztő pedagógus.

Az óvodapedagógus feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása során

- Inkluzív szemlélettel a különbözőség elfogadása, elfogadtatása a közösségben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- Értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé.
- Az egyéni, egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítése, segítőkészség
- A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében ismereteinek bővítése gyógypedagógiai téren.
- Együttműködés az SNI-s gyermekeket ellátó szakemberekkel – gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus – a hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében.

Az enyhén mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

Az enyhén mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszerv rendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos

tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek nevelése során kiemelt feladatunk a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és étletteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek/foglalkozások körébe építik be az óvodapedagógusok. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

A látássérült gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (0–33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere - tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés-oktatás szempontjából lehetnek: vakok, alig látók és gyengén látók.

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztántartása. Nevelőmunkánk során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

A gyengénlátó gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebbről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A hallássérült gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló - gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt

korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A megfelelő otológiai, pedoaudiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás és a hallásjavító műtétek mellett (cochlea implantáció), a speciális pedagógiai segítség eredményeként a gyermek óvodás életkorára elérhető, hogy a súlyos fokban hallássérült (siket) kisgyermek érzékeli a hangot. Képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére. A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése, elhangzanak az első szavak. Mindez a szülők folyamatos közreműködését és együttműködését is igényli.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése.

A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhén értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a gyermek vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el.

Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós

beszéd) illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés. A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés/fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A

gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Az a migráns gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést. A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben keressük. Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.

Az óvodapedagógus feladata a migráns gyermekek ellátása során

Felkészülés a gyermekek fogadására

- A migráns gyermekek empátiás fogadása
- A gyermek érzelmi biztonságának megteremtése
- A családból hozott eltérő szokások tiszteletben tartása
- A magyar nyelv elsajátításának segítése

Speciális feladatok az óvodában

Logopédiai fejlesztés: Óvodánkban logopédiai foglalkozáson vesz részt minden olyan nagycsoportos korú gyermek, akinek szüksége van rá. Csoportjából kiemelve külön teremben foglalkoztatva a szakember által megállapított szűrési szempontok alapján:

A fejlesztő feladatai:

- a beszédhibás gyermekek folyamatos szűrése

- beszédhibák javítása a logopédia speciális módszereivel
- a beszédhiba megszüntetése által a gyermekek családi, óvodai és iskolai beilleszkedésének elősegítése. Beszédfejlesztésre azok az 5-7 éves gyermekek járnak, akiknél a beszéd korrekciójára az iskolai tanulmányok megkezdése előtt szükség van. Logopédiai munka elsődlegesen a tanköteles korú gyermekek körében folyik. A sikeres fejlesztés érdekében nagyon fontos az óvodapedagógussal és a családdal fenntartott szoros kapcsolat.

Fejlesztő foglalkozások

Óvodánkban fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt azok az óvodások, akiknél egy vagy több képességterület fejletlensége elővetíti az iskolai tanulás várható nehézségét. Csak azoknál a gyermeknél végezzük el a felmérést, akiknél a szülő aláírásával hozzájárul. A módszer célja, hogy az 5-6 éves óvodás gyermekek vizsgálatánál feltárja a majdani tanulási zavarok kialakulásáért felelős részképességek hiányosságait, aminek segítségével átfogó információhoz juthatunk a várható tanulási zavar előjeleiről. A beiskolázás a mindenkori jogszabályok figyelembe vételével történik.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodánkban

Az óvodás korú gyermekek fejlődésbeli eltérései olykor szembetűnőek. Az életkori szakaszok hasonló jelenségeket, fejlettséget eredményeznek, de a hasonlóság mögött gyakran eltérő szintek fedezhetők fel. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, kiemelten tehetséges gyermek, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermek.

XI. A GYERMEKVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Az óvodai nevelés országos alapprogramja alapján az óvoda, nevelési feladata mellett óvónédő funkciót is betölt.

Az óvodai gyermekvédelem az első legfontosabb jelzőrendszer, az intézményes nevelés első színtereként először itt érzékelhető a gyermekek szociális problémái (pl.: éhsége, kék foltjai, agresszivitása, szorongása).

Az óvoda nevelési intézmény, ahol a közösségben a gyermekek a nap jelentős részét töltik, így könnyebben elérhető, befolyásolható, segíthető.

Az óvodában minden gyermekről többoldalú információhoz lehet jutni.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek kiszűrhetőek a tünetek alapján (pl.: ismeretbeli hiányosságok, a normáknak nem megfelelő viselkedés, elhanyagoltság, ruházat- és higiénia... stb.)

A különböző problémákkal küzdő gyermekek számára a pedagógus közvetlen kapcsolatot jelent.

A családok számára az óvoda elfogadható, a megszokott élet része, így a kapcsolattartás is természetes, a szülő is könnyebben befolyásolható.

Ehhez olyan légkört, pedagógiai tevékenységet alakítunk ki, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek, bármilyen oknál fogva hátrányos, kitesztott helyzetbe kerüljön.

Az intézmény vezetése és érintett óvodapedagógusa információkkal rendelkezik minden gyermek szociális helyzetéről. Kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal.

A gyermekvédelmi feladatok ellátásához az óvoda pedagógiai tevékenysége:

Biztosítja a fejlődéshez szükséges feltételeket, lehetőségeket, a gyermekek képességeinek, tehetségének kibontakoztatása, az esetleges hátrányok leküzdése, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Intézményünkben a gyermekvédelmi tevékenység mottója: PREVENCIÓN

Az óvodapedagógus gyermekvédelemmel összefüggő feladatai:

Meg kell ismerni a családok életét, nevelési szokásaikat:

- A családlátogatás alkalmával az óvodapedagógus felveszi a gyermek anamnézisért, kitöltve az intézményben használt nyomtatványt. Tájékozódik a család aktuális szociális körülményeiről, a családban folyó nevelési elvekről. Szükség esetén megállapítja a veszélyeztetettségre utaló jeleket.
- Folyamatos kapcsolatot kell fenntartani a családokkal, szülőkkel.
- Közreműködés a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Biztosítani kell a hátrányos helyzetben lévő gyermek felzárkóztatását.
- A pedagógusnak észre kell vennie, ha a gyermek viselkedése, teljesítménye megváltozik, indokolatlanul romlik. Fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra.
- Családok esetleges anyagi nehézségeinek enyhítésére anyagi támogatási formák igénylésének segítése.
- Jeleznie kell az intézményvezetőnek, ha adott esetben óvodai, hagyományos eszközökkel nem tud segítséget nyújtani.
- Amennyiben oly mértékben sérül a gyermek törvényben foglalt alapvető joga, amely meghaladja az óvodapedagógus kompetenciáját, az óvodavezető elindítja a „Jelzőrendszert”. A helyi Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjét a Jelzőlapon írásban tájékoztatja az óvodavezető a felmerülő problémák felől, azok megoldására segítséget kér. További intézkedések megtételére a Gyermekjóléti Szolgálat az illetékes.

A gyermek törvényben foglalt joga:

- Testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését és jólétét, családban történő nevelkedését elősegítsék.
- Ellátásokkal, intézkedésekkel segítsék érdekeinek érvényesülését.
- Gondoskodjanak veszélyeztetettségük megelőzéséről, ill. megszüntetéséről.

Alapelv:

- A gyermekek mindenk felett álló érdekeit kell figyelembe venni!
- Gyermeki mivoltukból adódóan, ezen problémák megoldására képtelenek.
- Rögzíteni minden olyan információt, mely a gyermekvédelmi teendőkkel kapcsolatos.

XII.PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI

Az intézmény által készített, az óvoda működését meghatározó dokumentumok

1. Pedagógiai Program: Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készített helyi pedagógiai program, amely meghatározza az óvodai nevelés alapelveit, értékeit, célkitűzéseit, a nevelési feladatokat, tevékenységeket. elkészíti, elfogadja: Nevelő testület, jóváhagyja: óvodavezető; egyetértési jogot gyakorol: Fenntartó
2. Munkaterv: meghatározza az óvodai nevelési év helyi rendjét elkészíti: az óvodavezető, a Nevelő testület, az SZK, és a fenntartó véleményének kikérésével.
3. SZMSZ: meghatározza az intézményi működés szabályait, valamint belső és külső kapcsolatokra vonatkozó rendelkezéseket rögzíti jogszabály előírásai alapján. elkészíti: az óvodavezető, jóváhagyja, elfogadja: Nevelő testület, véleményezi: SZK; egyetértési jogot gyakorol: Fenntartó
4. Házirend: a gyermeki jogok és kötelességek gyakorlásával, a gyermekek óvodai életrendjével kapcsolatos rendelkezéseket rögzíti. Elkészíti: az óvodavezető, jóváhagyja, elfogadja: Nevelőtestület, véleményezi: SZK; egyetértési jogot gyakorol: Fenntartó

Az intézmény dokumentumainak nyilvánossága

Az intézmény helyi Pedagógiai Programja, Szervezeti és Működési Szabályzata, Munkaterve az intézményvezető irodájában, míg a Házirend az óvoda folyosóján elhelyezett faliújságra is kihelyezésre kerül, hogy a szülők érdeklődésének megfelelően szabadon megtekinthető legyen. A fent említett dokumentumokat az intézmény az óvoda honlapján is közzé teszi, annak elérhetőségéről tájékoztatja a szülőket. Az elérhetőségek minden nevelési év elején kifüggesztésre kerülnek a faliújságon. A házirend egy példányát beiratkozás, felvétel után

Vaja Tavírózsa Óvoda

szülőértekezleten vagy családlátogatás alkalmával adjuk át az új szülőknek. A házirend érdemi változásáról tájékoztatjuk a szülőket minden nevelési év elején.

Vaja Tavirózsa Óvoda

Legitimációs záradék

Véleményezte:

Szülői szervezet képviselője:

Dátum:

Elfogadta:

Nevelőtestület (képviselője)

Tiszáné Helmeczi Katalin

Dátum:.....

Jóváhagyásra benyújtotta:

Az óvoda igazgatója:

Bazola Gyuláné

Dátum:.....

Jóváhagyta:

Vaja Város Önkormányzata nevében:

Tisza Sándor Rajmund

Polgármester

Dátum:.....

A helyi nevelési program érvényes: 2025.09.01.-től határozatlan ideig

A helyi nevelési program felülvizsgálatának dátuma: 2030.08.01.

Tervezett felülvizsgálata: 2030 vagy jogszabály módosítása esetén